antares

BİLİM KURGU – SCIENCE FICTION

ANTARES 1 **Aylık Edebiyat ve Kültür Dergisi** **Mart 1974**

Sahibi ve yazı işleri sorumlusu: **Sezar Erkin ERGİN**
İsteme ve yazışma adresi: P.K. 56, Bakanlıklar, ANKARA
Posta Çekleri Hesap No: 10078115
Ödeme şekli: Her çift sayı için (2, 4, 6,..... gibi) yukarıdaki hesaba 10.— TL. yatırmak gerekir. Ödeme işlemi için posta çeki yatırma formülünü kullanınız.

İÇİNDEKİLER

ENGLISH SUMMARY 2
Yüzük (öykü; I. bölüm) 4
Gezegen (kısa öykü) 14
Ay'da Zorlu Dakikalar (kısa öykü) 17
İkinci Güneş (kısa öykü) 20
Bilim-Kurgu Dünyasından 21
Kitaplıktan Seçtiklerimiz 22
Uluslararası Bilim-Kurgu Film Şenliği 25
Uzay Yolu (eleştiri) 30
Klüp Odası 32

MERHABA DOSTLAR!

Merhaba eski ve yeni bilim-kurgu-sever dost! Eskiler anımsıyacaktır 1971 Ekim ayında çıkan ilk ANTARES'i o zamanın sınırlı koşulları gereği dokuz yapraklı bir teksir çalışmasından oluşmuştu; ama benzeri yoktu, ve tek dayanağı okuyucunun ilgisiydi. İşte o gösterişsiz teksir sayfaları beş kıtayı dolaştı o günden bugüne, İtalya'da bir özel ödül aldı, Amerika'da referans kitaplarına geçti ve en önemlisi dünyaya, Türkiye'de bilim-kurgunun ve siz dostlarının varlığını duyurdu.

Bugün sizlere ulaşan «ANTARES» ise daha olgun daha istekli bir çalışmanın ürünü olma durumunda. Derginin bilim-kurgu - özellikle Türkiye'deki bilim-kurgu - üstüne bir tartışma, araştırma, inceleme, düşünü kaynağı olması için tüm olanaklarımızı kullanacak ve bunun yanı sıra siz dost okurlara beğeneceğinizi umduğumuz bizden bir şeyler vermeye çalışacağız.

«ANTARES»in bu ilk sayısını tanıtma amacı ile önceden para almaksızın dağıtıyoruz. İkinci sayımızı almak isteyen okurlarımız iki sayının ücreti olan 10.— TL. sını dergi ile birlikte verdiğimiz posta çekleri yatırma formülünü kullanarak 10078115 no.lu hesaba yatırabilirler. İkinci sayıda yeniden buluşmak dileğiyle...

ANTARES

1974 : the rebirth of antares

A few years ago, the phrase «Turkish science fiction fandom» automatically meant a handful of young ANTARES and AN (Antares News) readers. This basic formula is now no longer valid. It is true enough that the two fanzines appeared most irregularly at their time; but the foregoing statement relates mostly to the fact that two big happenings caused a revolution in the history of science-fiction in Turkey.

The first one is : the unexpected appearance of Star Trek.. Before trying to draw a picture of its tremendous impact upon the audience, let me briefly state some actual facts about the conditions the Turkish Radio Television was in by then. TRT was founded not many years ago; to be exact the first telecast dates from 1968. In addition to that since they kept the amount of foreign films used in the programs at a minimum all the time, the quality and variety improved very slowly. When in October 1972 Star Trek arrived there were none other TV film series in existence worth mentioning. And keeping in mind the political uneasiness of the recent years which caused a general resignation it is easy to understand that Star Trek had to become a success. It did... to the cost that now we have to mention it before trying to explain science-fiction to the layman.

The second is : the publication of Erich von Daeniken's books. Though these are not science-fiction books as some intellectual reviewers pointed out, nevertheless their close relationship to the field in terms of their revolutionary ideas cannot be ignored. They were printed here more than a dozen times in a relatively short period giving rise to an intense argumentation among the readers. That way Daeniken's books were the second which spread a notion of science-fiction.

Last but not least is the event of Stanley Kubrick's masterpiece (2001 : A Space Odyssey). The film was shown only a few months before with full stereophonic sound and in 70 mm. Notwithstanding its coming late I'm apt to concede that the precedence of the two big events mentioned above have much to say about its becoming a success here.

These are the main events of the past three years, and their influence on the great masses is so strong that it is now much easier to believe science fiction will gain a mass acceptance simply

by their being around long enough to become familiar. This is not an ill-founded hope either; if we look at a reputable literary magazine named «Türk Dili» we find in its 256 th issue which was published just a few months after the arrival of Star Trek, a special section devoted to science-fiction. In that section which is not more than twenty pages they somehow managed to squeeze three short stories plus two articles dealing with sf in the movies, the definition (or rather an introduction to the concept) of science-fiction and its history etc. But what I find most interesting is the attempt to construct a Turkish word in order to replace science fiction. They coin the word (bilim-kurgu) which is none other than a dubious translation of the original term. And being this it inevitably brings all the drawbacks of a misnomer, of course. However, granting that the use of a «Turkish» word is far more suitable than the jawbreaking original one, I'm tempted to make use of it.

All in all, now it becoms evident that a mere fanzine like the 'Antares' before is no longer capable of satisfying the needs of hundreds of readers. But in its new form I hope tha tANTARES will be able to attract a large segment of new readers including a fair sprinkling of intrigued writers, publishers, influential critics, and educators. At first glance this may seem to be a leap in the dark, especially keeping in mind that this particular field is an entirely unexplored new territory for anyone of us. Maybe just for that very reason I'm provoked to take the challenge, not forgetting the proverb: Nothing venture, nothing have.

As an ex-fanzine-editor and publisher I'm throughly aware that launching a magazine is one thing and keeping it on orbit is another. And of course, such an accomplishment can only be the result of a nucleus of steady contributors of science-fiction in its truest sense. Therefore as a preliminary step I decided not to publish translated stories. Eventually, ANTARES will suffer somewhat from the tendency to select for our own works rather than those of the Anglo-American writers. However, I presume, it's the only way of acquiring the above mentioned nucleus.

There is, I submit, no adequate words, as yet, with which to make wise statements about a magazine so newborn that I hardly know how to express my hopes and desires ergarding its future. But there is always a future ...isn't there? And our job is to provide the best among all the possible.

yüzük

Sezar Erkin ERGİN

Diğerlerinden pek ayrımı olmayan bir Mayıs öğleden sonrası idi. Ayrımı yok diyorum çünkü, yağmur yağdığını bile ancak yüzüm ıslanınca farkeden ben, o gün yağmur yağmadığını kesinlikle söyleyebilirim. Keşke yağmış olsaydı, o zaman kentin dolaylarına çıkıp kırda gezmek gibi bir düşünceye kapılmaz ve dolayısiyle durgun sessiz yaşamımı değiştirecek o uğursuz nesneye rastlamazdım. Kuşkusuz anlatacak bir şeyim de kalmazdı. Şimdi ise durum öyle değil. Olan bitenleri anlatamazsam eski erincime kavuşamayacağımı seziyorum. Bu başkalarına açılma isteğini bir suçluluk karmaşası olarak düşünüyorsanız, yanıldığınızı hemen söyleyeyim. Hiç bir şekilde kendimi suçlamıyorum. Evet, birini öldürdüğüm doğru. Ama çıkıp mahkemede kendimi öldürdüğümü kabullensem hangi yargıç bundan dolayı beni suçlayabilir? Böyle bir şey yapmaya kalkarsam sonumun nereye varacağını biliyorum! Bu durumda bana kalan tek şey oturup her şeyi olduğu gibi yazmak ve kararı sizlere bırakmak...

Doğrusu, kırda dolaşmak, piknik yapmak gibi şeylerle pek öyle ilgilenmem. Küçükken ailemle yaptığım kır gezintilerini bazen anımsasam bile, içimde o günler için bir özlem taşıdığım söylenemez. Bana kır gezintisi yapma düşüncesini veren olay, Linda'nın o hafta sonu için ailesini görmeye gitmiş olması idi. Linda'yı dört yıldır tanırım; hem de oldukça yakından, çünkü birlikte oturuyoruz. Evli falan değiliz ama, Linda gibi fazla kaprisleri olmayan, anlayışlı kızlar için bu şaşılacak bir durum olmasa gerek. Ben kentten 50 kilometre uzaktaki bir demir döküm fabrikasının temsilciliğini yapıyorum, o da bir süpermarkette kasiyer olarak çalışıyor. Elimize geçen para ile gül gibi geçiniyoruz.

Komşu kente gitmek zorunda olan Linda'nın Pazar akşamına dek dönmeyeceğini biliyordum. Tek başıma bir hafta sonu geçirmek, Linda'yı tanıdığımdan beri bana en zor gelen şeylerden biridir. Ama yılda birkaç kez de olsa buna katlanmak zorundaydım. Linda kendi deyimi ile özellikle annesine pek düşkündür. Bir kez salt bu düşkünlüğe içerleyip hafta sonunu komşu kızı ile birlikte geçirmiştim. Gel gelelim, dinlence günleri bitip de kız evine dönmek istemeyince, iş çığırından çıkmıştı. Eve dönen Linda onu kolundan tuttuğu gibi kapı dışarı etmiş, ve bir hafta benimle konuşmamıştı. Ağzını açar açmaz ilk söylediği şey böyle bir olay yenilendiği takdirde bir daha kendisini göremeyeceğim şeklinde idi. Aldığım dersten sonra evde oturmak yerine böyle günleri dışarda aylak aylak dolaşarak geçirdiğimi söylemem gereksizdir sanırım. Aksi gibi o gün de kentteki sinemalarda beni ilgilendiren tek filim yoktu. Ben de tuttum yapılacak başka şey yokmuş gibi bir trene atladım. Amacım son duraktan aynı trenle geri dönmek idi. Yol boyunca sigaramı tellendirirken kompartıman penceresinden dışarıya bakıyor, anlığımı tüm düşüncelerden uzak tutmaya çalışıyordum. Kişi bunu başardığı sürece, yalnız kalmanın hiç bir sakıncası yoktur bence.

Tren tarifede yazılı son durağa geldiğinde sigara paketimin boşalmış olduğunu gördüm. Umarsız, kalan tek tük yolcu ile ben de inip yakınlarda bir büfe aramaya koyuldum. Ortalıkta açık büfe göremeyince trenden cayarak şoseye çıktım. Bir süre yürüdükten sonra, hemen orada gözüme ilişen bir birahaneye girdim. Tezgâh arkasındaki sarışın ben içeri girince okuduğu günceden başını kaldırıp baktı.

— Emriniz, bayım!

— Bir bardak soğuk bira, köpüksüz tarafından.

Kız özdevimsel aygıttan özenle bardağımı doldurdu. Bardağı tutuşundan bu işin acemisi olmadığını anlamıştım. Bira dolu bardağı önüme bıraktı ve yeniden güncesini okumaya başladı. Biramı yudumlarken göz ucu ile kendisine baktım. Ne güzel ne de çirkin sayılırdı, sessizliği bozmak için :

— Önemli bir şeyler var mı bari?, diye gelişigüzel bir soru attım ortaya.

Kız takma kirpiklerinin maskelediği gözlerini kırpıştırarak bana baktı.

— Pek sayılmaz; Brezilya'da uçandaireler görülmüş yine, o kadar. Benim sırıttığımı görünce o da gülümsedi.

— Buralara uğramadıkları sürece benim için hava hoş. Küçükten beri merak ederim bu konuda yazılanları, bazen öyle olmayacak şeyler anlatırlar ki... Ama siz galiba, bu tür şeylere aldırmıyorsunuz. Daha önce görmemiş olduğuma göre, buralarda yenisiniz sanırım?

— Kentten geliyorum, canım biraz dolaşmak istemişti de..

— Anladım; şu hafta sonu gezginlerinden olacaksınız. Arabanız var mı?

— Trenle geldim, neden?

— Kentte oturanlar buraya genellikle araba ile gelip bir mil ötedeki gezinti yerinde piknik yaparlar. Sizi de onlardan biri sandım. Güzel yerdir orası.

— Ya! Bir işim olmadığına göre, ben de gidip görmek isterdim. Ama bir mil uzunca bir yol.

— Yayalar için bir kestirme yol biliyorum. Biraz yokuştur ama, onbeş dakikada oraya varabilirsiniz. Buradan çıkınca tren durağının aksi yönde şoseyi izleyin, yüz metre ilerde bir benzinci vardır onu biraz geçince sağ yöndeki patikaya saparsınız. Yol sizi doğru gezinti yerine ulaştırır.

Bakışlarına anlamlı bir hava vermeye çalışarak,

— Buranın gençleri o yolu çok iyi bilirler, diye ekledi.

Ne demek istediğini anlamıştım; tezgâh arkasındaki iş ona zaman zaman sıkıcı geliyor olmalıydı. Borcumu ödedim ve teşekkür ederek ayrıldım. Trenin gelmesine daha en azından bir saat vardı. Tren durağını arkamda bırakarak yürümeye başladım. Benzinciyi geçince sarışının sözünü etmiş olduğu patikayı gördüm. Ağaçlar ve çalılar arasında

yukarıya doğru uzanan belli belirsiz bir yoldu. Gezinti yeri tepenin arkası olmalıydı. Şoseden ayrılarak patikaya girdim. Öyle çevreme falan dikkat ettiğim yoktu. Başımı eğmiş ıssız yolda zaman zaman taş ve sopaları tekmeleyerek ilerliyordum. Böylece ne kadar yürüdüğümü anımsamıyorum. Birden durdum; az önce geçtiğim yerde gözüme bir şey çarpmıştı. Geri döndüm ve yol kenarında gözüme ilişen şeyi aramaya başladım. Tam bu işten cayıp yoluma devam edecektim ki, ayaklarımın ucunda otlar arasında o şeyi yeniden gördüm. Bir yüzüktü; daha doğrusu ilk bakışta kırmızı taşlı bir halka yüzük görünümü vermişti bana. Eğilip yerden aldım ve elimde evirip çevirmeye başladım. Yüzük kullanma gibi bir alışkanlığım olmadığı için bende pek bir ilgi uyandırmamıştı, ama sonra, belki değerli bir taştır diye geçirdim içimden. Ve tabiî, yüzük bulan bir kimsenin yapacağı en olağan şeyi yaptım ardından. Yüzüğü yavaşça sol elimin yüzük parmağına geçirdim.. Parmağıma tam oturdu diye düşünüyordum ki, birden hiç beklemediğim bir acı duygusu ile sarsıldım. Yüzüğü geçirdiğim parmağıma sanki binlerce iğne saplanmıştı. Hemen yüzüğü çıkarmak istedimse de başaramadım. Sanki derimi delmiş etime yapışmıştı. Ben böyle kıvranırken ansızın beynimin uyuştuğunu sezdim. Tüm duygularım donmuştu; artık acı falan da duymaz olmuştum. İpleri kopmuş bir kukla gibi oraya yığılıverdim.

Ne kadar süre o durumda kaldığımı bilmiyorum. Kendime gelir gelmez yabansı bir sezi duydum içimde. Geceyarısı uykudan uyanıp, karanlıkta yatak odasına bir yabancının girmiş olduğunu sezinleyen kişi de aynı şeyleri duymuştur muhakkak. Ama bir yabancının varlığını kanıtlayacak en ufak bir algı yoktu bende. Ne bir ses, ne bir koku, ne bir tat. Gözlerimi açıp, yüzükoyun düştüğüm yerden çevreme bir göz attım. Yolun ortasında tek başıma idim, tek bir canlı görünmüyordu. Belki biri gizlice arkamdan gelip başıma vurdu, bayılttı diye düşünerek elimle başımda bir yara, bir şiş aramaya koyuldum. Bundan da sonuç alamayınca bir kan izi var mı diye ellerime baktım. Ancak o zaman olağandışı bir şeyle karşılaştım. Sol elimde kan rengi bir yüzük taşıyordum, halbuki yıllardır parmağıma yüzük takmamıştım. Yüzük taşımak yalnız kadınlara yakışır diye bir inanç taşımışımdır hep.. O anda parmağımdaki yüzüğün nereden geldiğini anımsadım. Yolda bulmuş olduğum yüzüktü. Sonra parmağımdan çıkaramayışım geldi usuma, daha sonra bayılmış olacaktım. Paki ama, beni kendimden geçiren şey ne olabilirdi? Üstümü berimi yoklayarak yerden kalktım. Yere düşerken çarpmış olduğum dizimdeki sızı ve dirseğimdeki önemsiz bir sıyrıktan başka hiç bir şeyim yoktu. Cüzdanım da yerli yerindeydi, çok şükür. Tozlanan giysilerimi silkelerken gözüm yine parmağımdaki yüzüğe takıldı. Çıkarmak için bir iki uğraştım ama, boşuna. Parmağımın ayrılmaz bir parçasıydı sanki. Onu orda gördükçe içimde bir tiksinti uyandı. Küçükken kedilerin kuyruklarına bağlanan kurdeleyle boğuşmasını izlemek çok hoşuma giderdi. Bunu oyun için değil, yalnızca kuyruklarında yabancı bir cisim taşımaktan nefret ettikleri için yaptıklarını çok sonra öğrenmiştim. Şu anda benim de kuyruğuna kurdele takılı bir kediden ayrımım yoktu. Tek düşüncem bu yüzükten kurtulmaktı, ama nasıl? O an için yapılacak fazla bir şey yoktu, anla-

şılan. Sabretmeliyim dedim kendi kendime. Eve dönünce elbet bir yolunu bulurdum çıkarmanın. Saatime baktım; trene çok az zaman kalmıştı. Hızlı adımlarla geldiğim yoldan gerisin geri yürümeye başladım. Bir yandan da canım çok sıkılıp, coşkulandığım anlar hep yaptığım gibi kendi kendime sövüyordum. Hayatım boyu en ağır, en sunturlu sövgüleri daima kendime sakladığım için, çevremde beni ağırbaşlı diye bilirler. Ama birahanenin önünden geçerken o sarışın, «gezinti yerimizi beğendiniz mi?», diye arkamdan seslenince kendimi nasıl tuttum bilmiyorum. Sol elimi ceketimin cebine sokmuş hiç çıkartmıyordum. Çıkarttığım takdirde herkes parmağımdaki yüzüğe bakacakmış gibi geliyordu bana. Bu durum tren kompartımanında yerimi alana dek sürdü. Tren kalkınca usumda yeni bir düşünce belirdi. Daha önce, çıkarılmasında zorluk çekilen yüzükler için parmağa sabun sürüldüğünü duymuştum. Kalkıp vagonun sonundaki tuvalete girdim. Lavaboda bulduğum sabunu kullanarak yüzüğü çıkarmağa çalıştım. Neden sonra, tuvaletin kapısına sertçe vurulduğunu duyunca kendime gelip toparlandım. Sabun hiç bir işe yaramamış, sadece parmağım zorlanmaktan kızarmış, şişmişti. Kapıda bana ters ters bakan yaşlı kadına aldırmayarak yerime döndüm. Nerdeyse tüm umutlarımı yitirmiştim; yoksa bu yüzüğü hayatım boyunca taşımak zorunda mı kalacaktım? İçimden bir ses bunda o kadar korkulacak bir şey olmadığını söylüyor gibi idi ama benim kulak astığım yoktu. Parmağımdaki yüzükle, prangaya vurulmuş bir tutsak gibi görüyordum kendimi..

Eve döndüğümde Linda henüz gelmemişti. Buzdolabında bulduğum bir iki şeyi ayaküstü atıştırdım ve oturma odasındaki kanepeye çökerek olanları bir kez daha kafamda canlandırmaya çalıştım. Alıştığım çevre ürkümü yatıştırmış onun yerine bir merak dalgası sarmıştı beni. Bulduğum şeyin basbayağı bir yüzük olduğunu kabullenmemek için ortada tek bir gerekçe yoktu. Beni işkillendiren olay, onu parmağıma geçirdikten sonra bayılmış olmamdı. Hele çıkarmak konusunda karşılaştığım başarısızlık beni büsbütün kuşkulandırıyordu. Kapana sıkışmış bir av mıydım? Kimin, neyin avı? Hey Tanrım, durup dururken neler düşünmeye başlamıştım. Ertesi sabah uyandığımda yüzüğü bir çekişte parmağımdan çıkarınca, bugünkü korkularıma kahkahalarla gülecektim herhalde... Gerçekten korktuğumu ancak o zaman anladım. Parmağıma sanki bir sülük gibi yapışmıştı bu uğursuz şey. Birden kafamda bir şimşek çaktı. Sülük! Ya parmağıma geçirince duyduğum sancı?... Ve işte o anda karşı konulmaz bir uyku isteği tüm bedenimi sardı...

Kendimi bir fırtınanın ortasında buldum. Rüzgâr görünmez elleri ile beni sarsıyor, oradan oraya savuruyordu. Yağan şiddetli yağmurdan boğulacak gibiydim, fırtınanın uğultusu kulaklarımda çınlıyordu. Uğultu biraz azalır gibi oldu ve arada bazı bildik sesler kulağıma gelmeye başladı. «Mark, Mark!» diyordu bir ses, «Ne olur, kendine gel, Mark!». Linda'nın sesiydi bu. Sevgili Linda beni fırtınadan kurtarmaya gelmişti. Kollarımı sesin geldiği yana uzatmaya çalışırken yüzüme buz gibi soğuk bir şeyin boşandığını sezdim ve gözlerimi açtım. Açmamla kapamam bir oldu. Gözüme su kaçmış hiç bir şey görememiştim. Bir elimle yüzümü gözümü uğuştururken sırılsıklam olduğumu

anladım. Yeniden gözlerimi açtığımda karşımda Linda'yı gördüm. Bana doğru eğilmiş, kaygılı bakışlarla beni süzüyordu. Elindeki su bardağını görünce durumu kavrar gibi oldum. Bendeki uyuşukluk henüz geçmemişti. Kızmam mı, sevinmem mi gerek, kestiremiyordum. Linda yerinden kımıldamamıştı.

— Uyku hapı falan mı içtin Mark, kaç tane? diye sorduğunu işittim. Hayır anlamında başımı sallayabildim ancak.

— Yoksa hasta mısın? Doktor çağırayım mı? Linda elindeki bardağı sehpaya bıraktı; yeniden başımı sallağımı görünce bana sarılıp kollarını boynuma doladı ve ıslak dudaklarıma birbiri ardına öpücükler kondurmaya başladı. Tam ben de ona karşılık vermeye hazırlanıyordum ki, kollarımdan sıyrıldı ve ayağa kalkıp karşıma dikildi. Bakışları değişmişti.

— Beni meraktan az daha öldürecektin! Anlıyor musun; biraz önce senin yerine ben ölmek üzereydim. Bıktım bu sorumsuz davranışlarından. Seni bir an olsun yalnız bırakamayacak mıyım, ben? Yarım saattir kendine gelmen için uğraşıyorum; sarsmaktan kollarım koptu, haykırmaktan sesim kesildi. Şimdi tüm bunları nasıl yanıtlıyacaksın bakalım?

Düşümde gördüğüm fırtına daha yeni başlıyordu anlaşılan. Karşılık vermek yerine durgun bir limana, yatak odama sığınmayı uygun buldum. Uykumu alamamıştım henüz. Üstümdekileri çıkarıp kurulandım ve kendimi yatağa bıraktım. O gece deliksiz bir uyku çektim, sanıyorum.

Sabah uyandığımda kendimi oldukça zinde ve dinlenmiş buldum. Bir bakıma keyfim yerine gelmişti. Linda ise suratını asmakta devam ediyordu. Kahvaltı sırasında bir ara parmağımdaki yüzüğe dikkatlice baktığını gördüm. Neden bilmem, o anda elimi saklamak gerekliğini duydum. Ben elimi cebime sokunca, Linda suratıma suçlar gibi bir süre baktı, ama hiç bir şey demedi. O durumda ne söylesem bana inanmayacağını biliyordum. Aramızdaki sessizlik benim de erincimi yok etmişti. Linda'ya kızıyor ama on usuçlayamıyordum. Ne yapıp edip şu yüzükten kurtulmalıydım.

Linda işe gittikten sonra ben de kararımı vermiş olarak evden çıktım. Büroma gitmeden önce bir doktora görünecektim. Metroya bindim ve her zamanki durak yerine bir sonraki durakta indim. Oralarda bildiğim bir sağlık merkezi olacaktı; kolayca buldum ve içeri girdim. Doktor beni ilgiyle dinledi ve elimi, parmağımı yokladı. Sonunda yüzüğü takmamda bir sakınca görmediğini, zamanla parmağımdan kolaylıkla çıkacağını söyledi. Zamanla! Halbuki ben bu iş hemen oracıkta olsun istiyordum. Bunu söylemek için ağzımı açtım ve,

— Teşekkür ederim, doktor. Benim de zaten pek öyle bir yakınmam yoktu. Zamanınızı aldım, dedim. Sonra hiç bir şey olmamış gibi elimi kolumu sallayarak odadan çıktım.

Aman Tanrım, böyle bir şey başıma ilk kez geliyordu. Yapmak istediğimin tam zıddını yapıyordum. Daha doğrusu davranışlarım üzerindeki denetimimi yitirmiştim. Yoksa çıldırıyor muyum, diye düşün-

düm. Geri dönmek doktora gerçeği bildirmek istedim. Istedim ama, bu adımlarımı sıklaştırmaktan öteye gitmedi. Bir robot gibiydim. Usum ve bilincim kendi kendine devinen konuşan bir robotun tutsağı olmuştu. Bu arada caddeye çıkmış olduğumu gördüm. Görüyor, işitiyor ve düşünebiliyordum, hepsi o kadar. Bir süre böyle yürüdüm. Derken adımlarımı yavaşlatıp sıklaştırabildiğimi anladım; ve isteyince durabildiğimi de gördüm. Davranışlarımı denetebiliyordum yine. Ama şaşkınlığım geçmemişti. Olduğum yerde kendimi toparlamaya çalıştım. Yanımdan gelip geçenler meraklı bakışlarla beni süzüyorlardı; onlar da durumumda bir sapıklık görüyorlardı herhalde. Durduğum yerin az ötesinde bir kuyumcu dükkânı vardı; son bir çabayla oraya doğru seğirttim. Kapıyı açıp içeri girdiğimde biraz olsun kendime gelmiş gibiydim. Hemen oradaki boş iskemlelerden birine iliştim. İçerdeki iki alıcı az sonra çıktılar ve dükkân iyesi olduğunu sandığım adam bana döndü.

— Buyrun bayım, ne istemiştiniz?

Yerimden kalktım, parmağımdaki yüzüğü gösterdim.

— Satmak istiyorum, kaç para eder?

Adam bir yüzüğe bir bana baktı,

— Çıkarın, bir bakayım, dedi.

— Şey, biraz parmağıma sıkışmış da. Bir sakıncası yoksa, çıkarmadan bakmanızı rica edecektim.

Adam olur gibilerden başını salladı ve bir gözüne büyültecini takarak parmağımdaki yüzüğü incelemeye başladı. Ben de merakla onu seyrediyordum. Bana saatler kadar uzun süren birkaç dakika sonra adam başını kaldırdı ve yüzüme baktı. Şaşkı içinde olduğu bakışlarından belliydi.

— Özür dilerim, bunun nerden elinize geçtiğini sorabilir miyim?

— Ailemden kalmadır, diye ayaküstü bir yalan kıvırdım.

— Sakın sizden kuşkulandığımı sanmayın, dedi adam. Bir yandan da elindeki mendille alnını silmeye çalışıyordu. Doğrusu ben de kaygılanmıştım.

— Böyle bir yüzük ne gördüm, ne de işittim, diye konuşmasını sürdürdü. Hattâ bana sorarsanız bunun bir yüzük olmadığını bile söyleyebilirim.

Kendisine inanmadığımı düşünmüş olacak ki, büyültecini bana verdi ve bakmamı söyledi. Büyülteci gözüme kıstırdım ve yüzüklü parmağımı oradaki lambanın güçlü ışığına tuttum. Yüzük sandığım şeye bakar bakmaz yılgıyla bir çığlık attım ve kapıya doğru fırladım. Arkamda yere düşen büyülteci bulmaya çalışan kuyumcunun bağırmasını duymuyordum bile. Caddeye çıktım ve koşmaya başladım. Nereye ne için gittiğimi bilmiyordum artık. Bir süre sonra koşmaktan yoruldum ve soluk soluğa bir parktan içeri girdim. Yalnız başıma olduğumu görünce sendeleyerek yakındaki sıralardan birine kadar gidip oturdum. Acınacak bir durumdaydım. İki büklüm olmuş soluk almağa çalışıyor, bir yandan da haykırmamak için kendimi güç tutuyordum. Kuyumcuda gördüğüm parmağımdaki şey gözümün önünden gitmiyordu bir türlü. Hayır, yüzük falan değildi, olamazdı. Büyültecin altında ritmik biçimde kıpırdayıp ışıldayan devinen jelatinimsi bir özdek, daha doğ-

rusu bir canlı görmüştüm. Benim taş sandığım kırmızı bölüm minyatür bir yürek gibi sanki atıyordu. Bunları usumdan geçirirken, birden karşımda orta yaşlı, bıyıklı bir adamın durup beni izlediğini gördüm. Korkuyla kalkıp kaçmak istedimse de yerimden kımıldıyamadım. Ağzımdan «merhaba» diye bir ses çıktı. Karşımdaki şapkasına dokunarak beni selâmladı ve,

— Merhaba, dedi. Bana bir sıkıntınız var gibi geldi de.

— Yok canım, önemli değil. Biraz koşmuştum da o kadar. Sizin anlayacağınız artık hamlaşmışım. Buyrun oturmaz mısınız?

Adam benim gösterdiğim yere otururken tüm olanları sanki orada bulunan bedensiz üçüncü bir kişiymişim gibi izliyordum. Gerçekte adamla konuşan ben değildim çünkü.

— Adım Benson, diye kendini tanıttı adam. Bugün havanın güzel olduğunu görünce parkta bir gezinti yapayım demiştim. Hafta içi pek kalabalık olmaz burası.

— Haklısınız. Benim adım da Spencer, Mark Spencer. Yakınlarda bir bürom var. Buraya ilk kez geliyorum ama doğrusu benim de hoşuma gitti. Çok güzel bir gezegen doğrusu.

— Ha, ne dediniz anlamadım?

— Çok güzel bir gezinti yeri diyordum. Herhalde sık sık buraya geliyorsunuzdur.

— Vakit buldukça; hele böyle güzel havaları hiç kaçırmam.

— Anlıyorum.. Neyse, benim büroma dönmem gerek. Bilirsiniz, işleri aksatmaya gelmez. İlerde yine karşılaşırız belki, bay Benson..

Böyle diyerek ayağa kalktım. Adam benim bu ani ayrılma isteğim karşısında biraz şaşırmış, biraz da bozulmuştu galiba. Suratıma bön bön bakarak «Güle güle», dedi.

Parktan çıktım ve uzakta görünen metro durağına doğru yürüdüm. Kötü bir düş görüyor gibiydim. Tutsak bilincim yavaş yavaş durumu kavrar gibi olmuştu. Parmağımdaki yaratık bedenime ve davranışlarıma hükmedebiliyordu anlaşılan. Benson adındaki adamla karşılıklı konuşmamızı ansıdım. «Yüzük» -bu iğrenç yaratığa yüzük diyordum artık- doktorla olduğu gibi onunla da oldukça olağan bir biçimde konuşmuştu. Adımdan, işimden bile söz etmişti. Bundan benim beynimde saklı anı ve bilgileri de kullanabildiği sonucuna varılabilirdi. Öyleyse benim için bir kurtuluş yolu kalmıyor demekti. En yakınlarım bile bendeki değişikliği anlayamayacak, ben sanarak yüzüğün elinde onlar da birer oyuncak olacaklardı. Umutsuzluk ve korku içinde çırpınırken, konuşma sırasında yüzüğün bir gezegen sözü ettiği geldi, usuma. Ancak dünyadışı bir yaratığın söyleyebileceği bir şeydi bu. Eğer durum böyle ise yüzük şimdiden bir aymazlık etmiş, kendini ele vermiş sayılırdı. Gerçi karşısındaki bunu anlayamamıştı ama ilerde zeki birinin gözünden kaçmayabilirdi bu gibi şeyler. Belki, belki o zaman benim için bir umut ışığı belirebilirdi. Bu uzak olasılık bile beni biraz olsun yüreklendirmeye yetmişti. Üstelik eğer yanılmıyorsam yüzüğün üstümdeki denetimi de hep aynı kalmıyor, zaman zaman azalıyordu. Fırsat kollamaya karar verdim.

Metro durağına ulaştığımda yürüyen merdivenle aşağı inerek turnikeye yaklaştım. Cebimdeki kullanılmamış metro biletlerinden birini çıkarıp yandaki deliğe soktum. Turnikenin açılan kanatları arasından geçtikten

sonra bekleme yerine yürüdüm. Trenlerin geliş sırasını bildiren ışıklı göstergeye bakıp beklemeye başladım. İkinci tren geldiğinde önümde duran vagona bindim. Yüzük beni gerçekten de büroma götürüyordu galiba. Nitekim her zaman işe giderken indiğim durakta indim ve yürüyen merdiven beni caddeye çıkarıp bıraktı.

Büromun bulunduğu yapı birkaç yüz metre ötedeydi. Yolda giderken genellikle sigara ve günce aldığım büfeye uğrayacak mıyım acaba, diye düşünüyordum. Büfenin önünde durdum ve cebimde bozuk para aradım.

— Hayrola, bugün pek erkenci değilsin. Ne oldu?

— Dün akşam içkiyi çok kaçırmışım, Sam. Sabah kalkamadım.

Bana sigara ve güncemi uzatırken yüzüme baktığını gördüm. Acaba bir şeyler sezinlemiş miydi? İyi günler dileyip büfenin önünden ayrıldım. Yıllardır alışveriş ettiğim yaşlı büfeci Sam içki masalına inanmış gibiydi.

Büromun bulunduğu yapıdan içeri girip asansöre atladım. Dördüncü katta koridorun sonundaki büroma yürürken umutsuzluğun yeniden yakama yapıştığını sezdim. Yüzük en az benim kadar kurnaz ve zeki idi görünüşe bakılırsa. Büromun önünde durdum ve güncemi sol koltuğum altına sıkıştırarak açkımla kapıyı açtım. Yerde bir mektup ve büyükçe bir rulo duruyordu. Postacı kapıdaki posta deliğinden atmış olacaktı bunları. Açkıyı cebime sokup yerden aldım ikisini de. Önemsiz yazışmalar olduğunu görünce bir kenara fırlattım. Şaşırmıştım, yüzük kırk yıldır bu büroda çalışıyormuş gibi oldukça özgürdü. Belleğimi açık bir kitap gibi okuyup davranışlarımı ona göre denetiyordu anlaşılan. Masamın başına geçip günceyi okumaya başlayınca bunda hiç kuşkum kalmadı. Şu anda beni kim görse ortada olağandışı bir şey olduğunu kestiremezdi. Sigaramı yakıp masamın üzerine ayaklarımı dayayınca içimden sunturlu bir sövgü savurdum. Yüzük sanki benimle alay ediyordu.

Öğle yemeğimi dışarda bir restoranda yedim. Orada da beni tanıyanlar bir şeyin farkında olmamışlardı. Yalnız yemek bitince her zamankinin aksine yüklü bir bahşiş bıraktığımı gören garson şaşırmış ve de sevinmişti. Acaba bunu neden yapmıştım? Yüzüğün para konusunda titiz ve biraz da eli sıkı olduğumu bilmesi gerekirdi. Bu yaptığı ikinci bir aymazlık mı, yoksa bana karşı bir direnti miydi? Kimbilir, belki de beni başka türlü tanıtmak istiyordu. Her ne olursa olsun, bu biçim davranışlar sonunda çevremdekilerin ilgisini kendim üzerine çekebilirdi. O zaman yüzük hakkında anlatacaklarıma daha kolay inanırlardı. Ama yüzük bana bu fırsatı verecek miydi ki?

Öğleden sonra iki alıcı firmanın temsilcileri ile görüştüm. Anlaşma şartları pek ağır olmamakla birlikte bana ayrılan yüzde oldukça azdı. Olağan koşullar altında bu anlaşmayı gerçekleştirmem beklenemezdi. Ama yüzük sanki hiç oralı değilmiş gibi imzamı bastı kâğıtlara. Heriflerin sevinci gözlerinden okunuyordu. Karşılarında bir enayi bulmanın sevinci idi bu kuşkusuz. Gelecek ihaleleri de bana bırakacakları üzerine söz vererek çekip gittiler. Hırsımdan köpürüyordum. Böyle gidersе işlerim altüst olacaktı. Hele tüm bunları izleyip de bir şey yapamamak beni büsbütün çileden çıkarıyordu.

Saat dört buçuk olunca büroyu arkamdan kitleyip caddeye çıktım. O

günlük iş bitmişti ama bana yapılan işkence daha bitmemişti anlaşılan. Metro durağına gideceğim yerde aksi yöne saptım ve bir süre sonra bir çiçekçi dükkânının içinde buldum kendimi. Çiçekçi kadından çiçekleri alırken bile bu işe bir anlam veremiyordum henüz. Geri dönüp metroya bindiğim zaman yüzüğün üstümdeki denetiminin biraz azalır gibi olduğunu sezdim. Evet yanılmıyordum, bilincim yeniden denetimi ele almak üzereydi.

Eve giderken kendime olan güvenim de attığım her adımla biraz daha artıyordu. Linda'ya olanları anlatabilmenin coşkusu şimdiden içimi doldurmuştu. Bana inanıp yardım edeceğini biliyordum.

Eve varınca sokak kapısını açkıyla açmak yerine zile basıp bekledim. Bunu belki de şaşkınlığımdan yaptım, çünkü o an için kafam karmakarışıktı. Linda'nın bu saatlerde işten çıkmış olması gerekirdi. İçerden yaklaşan ayak seslerini duyduğumda sinirlerim iyice gerilmişti.

Kapı yavaşça açıldı. Linda karşımda durmuş bana bakıyordu. İçeri girmek istedim, ama yerimden kımıldayamadım. Kapının eşiğinde donmuş kalmıştım. İçimden yüzüğü kargışlarken «Linda..», diye kekelediğimi duydum. Linda'nın da şaşırmış olduğu belliydi.

— İçeri girsene, Mark..

Sanki bu çağırıyı bekliyormuşum gibi yavaş ve sessiz adımlarla kapıdan içeri süzüldüm. Linda arkamdan kapıyı kaparken ben de geri dönüp o ana kadar farkında olmadan elimde tutmuş olduğum çiçekleri ona doğru uzattım.

— Senin için, eğer kabul edersen...

Linda gördüklerine inanamıyormuş gibi bir bana bir de elimdeki çiçeklere baktı. Sonra boynuma sarılarak beni öpmeye başladı.

— Oh Mark, çok teşekkür ederim. Dün bir an için artık beni sevmiyorsun sanmıştım. Senden kuşkulandığım için beni bağışla.

Uzun uzun öpüştük. Doğrusu yüzüğün bu yeni oyunu karşısında iyice afallamıştım. Sanki bir filim çekiliyor ve Linda ile ben başrolde oynuyorduk. Hani Linda da rolünü iyi başarıyordu yani. Yıllardır beni bu kadar ateşli ve içten öptüğünü anımsamıyorum. Bana bir an için yüzüğü falan unutturdu desem yalan olmaz. Birbirimizin kollarından ayrılırken Linda'ya baktım. Rol falan yaptığı yoktu, gerçekten mutluydu kız. Benim tanıdığım, bildiğim Linda gitmiş, onun yerine ilk sevisinin coşkusu içinde sarhoş kolejli bir kız gelmişti sanki. Ama onu mutlu kılan ben değildim, yüzüktü. İki gündür yaşamımı allak bullak eden, beni karabasanlara boğan ve bununla da kalmayıp bilincimi kendi bedenimde tutsak eden o uğursuz nesnenin işiydi bu.

Linda çiçekleri içeri götürüp bir vazoya yerleştirirken ben de oturma odasına geçtim. Az sonra Linda yanıma gelip oturdu.

— Mark, ne diyeceğimi bilemiyorum. Getirdiğin çiçekler çok güzel.

— Beğendiğine sevindim, Linda. Sen çok daha iyi ve güzel şeylere lâyıksın, bunu biliyorum. Elimde olsa sana dünyaları bağışlardım.

Linda'nın koluna yapışıp onu kendime çektim.. Bu yüzük köpoğlusu işi azıtmıştı artık. Hele Linda'nın bir iki parlak söz ve bir tutam çiçeğe tav olmuş olması iyice canımı sıkmıştı. Bunların da etkisi ile yeniden güçlenen bilincim bedenimi ele geçirmek için umutsuzca bir girişimde bulundu. Az daha başarıyordum..

— Canımı acıtıyorsun Mark!

— Bağışla beni sevgilim. Seni kollarıma alınca içimdeki hayvan uyanıverdi birden.
Linda gözlerimin içine bakıp şeytanca güldü.
— Hafta sonunu yalnız geçirmek sana yaramış olmalı. Böyle giderse belki tüm hafta sonu dinlencelerimi ailemin yanında geçiririm.
Sonra kollarımın arasından kurtulup ayağa kalktı.
— O aç hayvana söyle, karnını doyurmak için biraz beklemek zorunda.
Linda mutfağa doğru giderken sözünü ettiği hayvan, kafesinin görünmeyen parmaklıklarını zorlamaktaydı. Ona aç bir hayvan değil, kudurmuş bir hayvan demek daha doğru olurdu sanırım.
— Yeter artık dünyalı. Kendine gel!
Bu sözler fısıltı halinde dudaklarımdan dökülmüştü. Şaşkınlıktan biraz önceki uğraşımdan cayar gibi oldum. Bilincim duyduğu sözlerin değerlendirilmesini yapmaya çalışıyordu.
— Evet ben, senin yüzük dediğin yaratık. Sana sesleniyorum. Bir daha bana böyle karşı koymaya kalkarsan bedenini ve dolayısiyle seni öldürürüm.
'Nesin, benden ne istiyorsun,' diye geçirdim içimden.
— Ne olduğumu öğrenmen gereksiz. Ama senin gövden bana gerekli, bunun için karşı koymanı istemiyorum.
'İğrenç yaratık! Hangi hakla böyle bir şey isteyebiliyorsun.'
— Güçlü olmanın verdiği hakla. Seninle dolaysız bağlantı kurduğum andan beri inceliyorum seni, dünyalı. Çok yalınç bir yaşantı düzeyin var. İçsel kuvvetlerin ne olduğundan bile habersizsin. Senin tüm düşünce ve bilgilerini okuyabiliyorum. Onun için benden bir şey saklayamazsın.
'Eğer düşüncelerimi okuyabiliyorsan seninle sonuna dek savaşacağımı da bilmen gerekir. Bunu engelleyemezsin!'
— Belki. Yalnız şunu unutma, Linda dediğin dişin de benim elimde sayılır. Ona bir zarar gelmesini istemezsin sanırım.
'Linda'dan uzak dur, yoksa..'
Yüzük karşılık vermedi. O sırada yemek odasından Linda'nın seslendiğini işittim.
— Mark, sevgilim, sofra hazır.
Kalkıp sesin geldiği odaya yürüdüm. Bu arada yüzükle nasıl başedeceğimi düşünüyordum. Benim düşüncelerimi anında okuyabildiği için önceden bir tasarı hazırlama olanağım yoktu. Yüzüğün sözlerini duyduktan sonra Linda ile benim büyük bir çekince karşısında olduğumuz anlaşılıyordu. Ne olursa olsun Linda'yı uyarmalıydım.
Yemek masasına oturdum. Önümde duran içki şişesini açıp Linda'nın kadehini ve sonra kendiminkini doldurdum.
— Sıhhatine, Mark!
— Sıhhatine, sevgilim.
Yemeğimizi yerken aramızda geçen konuşmalara dikkat ettiğim yoktu. Daha çok hiç bir şey düşünmemeye çalışıyordum. Yemek arasında birbiri ardına yuvarladığım içkinin bunda bana oldukça yararı dokunuyordu. Bu arada bilincimi tutsak eden gücün zayıflamış olduğunu anladım birden.
— Mark, sevgilim, içkiyi biraz fazla kaçırıyorsun gibime geliyor.
Linda'ya baktım, tam sırasıydı.
— Linda yalvarırım, çabuk kaç buradan...

(Devam edecek)

gezegen

Sönmez GÜVEN

— Şöyle otur...

— Sağol...

Ağır yol çantasını evin önündeki sahanlığa bırakan adam kendini bir iskemleye attı. Geldiği uzun yolun yorgunluğunu çıkarmak için piposunu yaktı, bir iki nefes çekti, dumanını sık ağaçlara doğru savurdu. Kaslarını iyice gevşeterek başını yan tarafa devirdi, bütün ağırlığını iskemleye yüklemiş halde derin bir nefes verdi. Karşılayici da oturmuş onu seyrediyordu.

— Çok yorulmuşa benzersin...

— Gemi rahattı, ama alandan buraya kadar olan yol insanı öldürüyor... Başını hafifçe doğrultarak evin dört bir yanını kuşatan yeşil ormana baktı. Sonra gözleri mavi göktüzüne kaydı.

— Tıpkı dünya gibi, dedi. Aynı yeşillik, mavi gökyüzü ve bulutlar... Diğeri bakışlarını adamdan ormana çevirdi.

— Öyle gözükür ilk bakışta ama farkları çoktur...

— Bu ıssızlıkta hayat sıkıcı olmalı, dedi yeni gelen ve piposundan bir nefes daha çekti.

— Sıkıcıdır, ama oyalanacak şeyler bulursun kendine. Çevreyi dolaş, zararlı hayvan yoktur.

Öğleden sonranın kızgın güneşi altında terleyen küçük yapının etrafını dar bir çember halinde çayırlar çeviriyordu. Ovin duvarından üç metre kadar ileride ormanın ilk ağaçları başlıyordu. Gür bir örtü oluşturan ağaçlar dört yüz kilometre ötedeki hava alanına kadar hiç bir açıklık vermiyorlardı. Dik, yüksek ve kalın ağaçlardı bunlar. Dalları yere paralel olarak gövdeden saçılıyor ve diğer ağaçlarınkilerle sarmaş dolaş oluyorlardı. Yukarıdan bakanların toprağı görebilme şansları çok azdı. Aşağıdakiler de güneşi göremezlerdi. Hafif rüzgâr sadece yaprakları oynatabiliyordu. Küçük bir kaynaktan doğan berrak akarsu, kökleri yalayarak dönüyor ve kıvrıla kıvrıla akıp gidiyordu.

Yeni gelen bitirdiği piposunu temizlerken "Kaç dönemdir buradasın?" diye sordu.

— Üç dönemdir. Tam altı yıl oldu. Sen kaç dönemliksin?

— İki yıl kalacağım burada.

— Merkezden misin?

— Evet. İlk olarak sistem dışına çıkıyorum.

Diğeri başını salladı. Gökyüzünde küçük bir kuş daireler çiziyordu.

— Ben şafakla birlikte gitmiş olacağım. Araçların kullanılışını biliyorsun. Yarından itibaren kayıtlara başlasan iyi olur.

Havanın yavaş yavaş kararması üzerine içeri girdiler. Ev dört bölmeden

ibaretti. Üç odası bilimsel araçlarla doluydu. Diğerlerinde bir yatak ve basit gerekli eşya vardı. Geniş pencereden orman gözüküyordu. Adam, tekrar yaktığı piposunu ağzından çekerken, ağaçların arasından fırlayarak eve doğru yaklaşan karaltıyı gördü, irkildi. Olay diğerinin de dikkatini çekmiş olacak ki, penceryee yaklaştı, dışarı baktı.

— Köpekmiş. Bundan sonra senin olacak. Ara sıra gerekli oluyor insana. Akşam yemeğinde fazla konuşmadılar. Yeni gelen durgundu. Devamlı etrafını seyrediyor, inceliyor, havayı koklüyordu. Yemekten sonra, gidecek olan kalktı.

— Ben şimdiden yola çıksam iyi olur. Sabah uçağına yetişmem gerek. Evin önündeki iki otomobilden birine atlayan adam, otonun penceresinden eğilerek köpeğin başını hafifçe okşadı.

— Altı yıl boyunca onu sadece köpek diye çağırdım, ismi budur, dedı ve gülümsedi. Sonra arabasını dar yola sürerken "başarılar" diye seslendi. Diğeri eliyle karşılık verdi ve aracın ışıkları ağaçların arasında kaybolunca içeri girdi.

Yatağına uzanmıştı. Açık pencereden içeri serin bir rüzgâr giriyordu. Ormanın koyu yeşilliği sapsarı birer tabağa benzeyen üç büyük uydunun ışığıyla aydınlanmıştı. Havanın kararmasıyla birlikte, yüzlerce hayvanın sesleri bir koro gibi etrafı doldurmuştu. Rüzgârın yaprakları hışırdatması da buna katılıyordu. Kimbilir nasıl bir dünya vardı dışarıda. Göz alabildiğine uzanan yeşillikler, mor dağlar ve akarsular... Hemen her yerde görülen şeyler ama yine de insana yabancı. Belki ağaçların dizilişi, belki havadaki bir koku, belki de dünyada hiç duyamayacağımız bir kuş sesi. Bütün gezegenlere kendilerine, ama sadece kendilerine özgü havayı veren ayrıntılardan biri de burada hüküm sürüyordu.

Adam, yabancı bir ülkedeki tek dostu olan köpeğe baktı. Hayvan sakin sakin pinekliyordu. Adam onun bu gezegende doğduğunu ve hiç bir yabancılık çekmeden bu iklimin yerlisi olduğunu bilseydi her halde kıskanırdı.

Çantasına uzandı, bir teyp çıkardı. Yatağının yanına koydu, birkaç kaseti de teybin kenarına dizdi.

Sırt üstü uzandı, gözlerini kapadı, ormanın seslerini dinlemeye koyuldu. Ağustos böceğininkine benzeyen tiz çıklıklar dikkatini çekti. Hemen hemen ormanın her bölgesinden ve devamlı olarak geliyordu bu sesler. Senfonilerdeki gibi, yaprakların sesiyle karışmış, tam bir fon oluşturmuşlardı. Rüzgârın mırıltısı da buna katılıyordu. Daha bir sürü yaratığın sesleri, sırayla, ne yaptıklarını bilir halde, müziğe uymuştu. Bir an aklına gelen bu 'müzik' kelimesine şaştı. Ama dikkat edince bütün bu ses kalabalığının uyumluluğunu farketti. Her ses diğerini tamamlıyordu. Köpek bile çıkardığı inıltilerle bir müzik aleti olmuştu sanki...

Kendini bu müziğe kaptırmıştı. Zamanın geçişini farkedemedi. Birdenbire silkinip doğrulduğunda, iki saat kadar öyle büyülenmişcesine yattığını anladı. Köpek uyumuştu, ama sessiz değildi. Dev orkestraya garip inıltilerle katkıda bulunuyordu. Beynini dolduran müzikten silkinmek için yüzüne biraz su çarptı. Acele acele piposunu aradı, buldu, yaktı. Kasetleri

karıştırdı, bir tanesini seçti, yerleştirdi. Teypten etrafa hafif bir müzik sesi yayıldı. Adam teybi biraz daha açtı. Evin pencerelerinden ormana bile çıkardığı inîltilerle bir müzik aleti olmuştu sanki...

Yanındaki hareketi fark ettiğinde teybi açalı yarım dakika olmamıştı. Doğruldu. Köpeği gördü, hayvan uyanarak ayağa fırlamış, kulaklarını teyp yönünde yatırmıştı. Hafifçe aralı dudakları arasından beyaz sivri dişleri gözüküyordu. Önce hırlıyordu, daha sonra sesini iyice yükselterek havlamaya geçti. Adam, köpeğe susması için bağırırken ormanın müziğinin de değiştiğini fark etti. Önceden hafif bir tempoyla çalan orman, şimdi bir savaş türküsü halinde kükrüyor hışırdıyor, bağırıyordu. Köpeğin havlamaları bu ölüm ve intikam marşına katılmıştı. Yeni müzik odayı doldurdu, aygıtın sesini bastırdı. Adam, bir yandan kulaklarını tıkamaya çalışırken öte yandan, istemsiz teybe uzandı, kapattı. Sesin kesilmesiyle beraber orman ve köpek sakinleştiler. Tonları alçaldı, tempo yumuşadı. hayvan yine sustu, kıvrılarak uyudu. Yine eskisi gibi inliyordu.

Adam ilk şaşkınlığı geçtiği halde bir daha aracı açmaya cesaret edemedi. Bir zaman öylece ayakta kaldı. Ne yapacağını bilemez halde sağa sola birkaç adım attı. Korkmuştu, ama içinden devamlı dürten merakın etkisiyle pencereden başını uzattı, titrek bir ıslık çalmayı başardı. Ne orman, ne de köpek tepki göstermemişlerdi. Bu kez ıslığı bir melodi haline sokmaya çalıştı ve başardı.

Orman yine kükredi. Korkunç bir havlamayla geri döndü. Hayvan aynen teybe yaptığı gibi kulaklarını eğmişti ve işin kötü tarafı, ilerliyordu. Hemen sustu ve ormanla köpeğin sakinleşmelerini bekledi.

Piposundan sinirli nefesler çekerken aklına gidenin dedikleri geldi. Yemek sırasında sarf ettiği birkaç söz şöyle olmuştu:

"Bu gezegenin kendine özgü bir düzeni vardır. Eğlenir, dinlenir, çalışır, ama bütün bunları hep kendisi ayarlar. Seni de bu düzene sokacak, alıştıracak..." demişti giden.

Doğruydu. Teybi ayrılana dek bir daha kullanmamak üzere çantasına koydu. Onun için müzik artık ormanın müziğiydi. Bu şarkıda kendine de bir iş düşüp düşmeyeceğini merak ederek karanlık pencereden yıldızlara baktı.

Gezegen, onu kendine alıştırmaya başlamıştı.

□

ay'da zorlu dakikalar

Cengiz KABATEPE

2002 yılında, Ayda kurulan "Spark 1" inceleme istasyonunda dünya ile haberleşme telsiz-televizyonunun ikaz lambası uzun uzun yandı. Collins yattığı yerden homurdanarak doğruldu ve televizyonu açtı. O anda ekranda gördüğü ilk şey telâşlı bir yüzdü. Bu yüzün sahibi dünyadaki haberleşme televizyonunun spikeri John'du. John derhal söze başladı:

— Collins, sizin için hiç de iç açıcı olmayan bir haberim var. AX-2 numaralı feza araştırma gemisi, motorlarında meydana gelen bir arıza yüzünden 6 kişilik mürettebatı ile aya mecburî iniş yaptı. 15 dakika evvelineye kadar onlarla telsiz-televizyon bağlantısı kurmuştuk ama sonradan bu bağlantıyı da kaybettik. Geminin sizin istasyondan 30-40 km uzağa düşmüş olacağı tahmin ediliyor. Bizim kurtarma ekibi oraya gelene kadar oksijensizlikten ölebilirler. Bu yüzden hemen harekete geçip feza gemisini bulmanız lâzım. Unutmayın 6 kişinin hayatı sizin elinizdedir. İyi şanslar.

Collins, televizyonu kapatıp koşarak istasyon şefi Stevens'in odasına gitti ve olanları en ince noktasına kadar anlattı. Şef derhal yerinden fırlayıp telsize sarıldı. Çeşitli yerlere emirler yağdırdı, ay aracı "Giant 2"yi hazırlamalarını da söyleyerek haritaların başına geçti. Bu ay aracı iki vagondan meydana geliyordu. Birinci vagonda çekici motorlar, oksijen, yiyecek ve gerekli eşya depoları ve ikinci vagonda ise 9 kişinin yatması ve oturması için yerler, diğer teçhizat vardı. Stevens ile yolculuğa telsiz-televizyoncu Collins ve makinist Derek çıkıyordu. Bir saate kadar "Giant 2" yolculuğa hazırlanacaktı.

Araca dört günlük oksijen ve gıda maddesi depo edilmişti. Stevens, Collins ve Derek de birazdan hazırdılar. Arkadaşlarına üç güne kadar dönmezlerse kendilerini aramalarını tenbih ettikten sonra yola çıktılar.

Yolculuğun başından itibaren üçünün de sinirleri gergindi. Hepsinin akıllarını aynı soru kurcalıyordu. "Acaba vaktinde yetişebilecek miyiz?" Derek ay aracına son süratini vermesine rağmen hızları saatte 10 km idi. Bu hızla giderlerse en geç dört saatte orada olabileceklerdi. Yolculuk başlıyalı iki saat olmasına rağmen kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. Nihayet üç buçuk saat sonra ilk konuşan Derek olmuştu:

— 35 km geldik hâlâ hiç bir şeye rastlamadık acaba yanlış rota üzerinde miyiz?

Stevens endişeli bir sesle cevap verdi:

— Bana da öyle geliyor.

Birazdan bu fikirlerinin yanlış olduğunu Collins'in sesiyle anladılar.

—İşte... işte oradalar, gördüm.

Stevens ve Derek de AX-2'yi görmüşlerdi. Son süratle yanına geldiler. Feza gemisi gövdesi üzerine mecburî iniş yapmıştı. Sola yatık olarak ölü bir canavarı andırıyordu. Oraya varınca derhal ay aracını durdurup üçü de elbiselerini giydiler, tüplerini taktılar ve yanlarına gerekli mal-

zemeyi de alıp "Giat 2"den çıktılar. Gemiye kapılardan giremeyeceklerini anlayınca Laser ışınları ile içeri girebilecekleri büyüklükte bir delik açtılar. Stevens, Collins ve Derek birazdan içeri girmişlerdi bile. Üçü de ayrı ayrı yerleri aramaya başladılar.

Stevens geniş koridorun sağındaki ve solundaki odalara baka baka yürüyordu ki birden, iki-üç metre ilerisindeki odadan gelen inilitleri işitti. O yöne doğru koştu ve odanın kapısını açınca dona kaldı.

İçeride altı kişi yerde yatıyor ve bazıları inliyordu. Yalnız, içlerinden bir tanesi başından yaralı idi.

Stevens telsizinde, Collins ve Derek'i de oraya çağırdı. Hemen ellerindeki yedek oksijen tüplerini yerde yatanlara taktılar. Başından yaralı subayın durumu ağır olduğundan Collins ve Derek onu ay aracına götürüp ilk yardımı yapıp AX-2'ye geri döndüklerinde bütün mürettebatın kendine geldiğini gördüler. Onlarla yaptıkları konuşmada yaralı subayın geminin kumandanı olduğunu, düşüş esnasında yaralandığını ve feza gemisinin de motorlarında aniden meydana gelen bir arıza yüzünden düştüğünü öğrendiler. Stevens mürettebatı "Giant 2"ye götürdükten sonra yola çıkmadan evvel AX-2 de bir araştırma yapmaya karar verdi. Önceden açtıkları delikten içeri girdi ve elindeki fenerle etrafı aydınlatarak makine dairesine kadar geldi. Bu kısım düşüş esnasında pek hasar görmemişti. Fakat makinelerin önemli kısımlarında ve elektronik beyinlerde meydana gelen ve insan eliyle yapılmış olduğu hemen anlaşılan tahribatın sabotaj olduğu gün gibi aşikârdı. Stevens bunu kimin, niçin yaptığını düşünürken birden feza gemisinin kumandanı Nelson'un başındaki derin yara aklına geldi. Koşarak, mürettebatı ilk bulduğu odaya gitti. Bu odada böyle derin bir yara açabilecek bir çıkıntı yoktu. Oradan doğru kumanda odasına gitti. Burada da böyle bir çıkıntı yoktu. Herhalde biri kasten vurmuştu. Sonra, bu yarayı açanla sabotajları yapanın aynı kişi olabileceği aklına geldi. Demek oluyor ki, şimdi "Giant 2"dekilerden biri veya ikisi katil ve haindi. Stevens bunları düşüne düşüne ay aracına geldiği vakit içerde bir kargaşalık hüküm sürüyordu. Vagondan içeri girince beyninden vurulmuşa döndü. İstasyonla haberleşmelerini sağlayan tek araç, telsiz-televizyon yerde yatıyordu. Çalışamayacak hale gelmişti.

Hiddetle bağırdı;

— Hangi avanak yaptı bu işi?

Kurtulan mürettebatın telsiz-televizyoncusu sıkılgan biraz da korkan bakışlarla onu süzdü sonra :

— İncelerken yanlışlıkla ben düşürdüm efendim, ne kadar üzgünüm bilemezsiniz, diye cevap verdi.

Stevens kendini zor tutarak bağırdı :

— Üzülmen beş para etmez, salak herif.

Sonra onun bu işi kasten yapmış olabileceğini düşünerek gözünü ondan ayırmamağa dikkat etti.

Tam o sırada Collins yanına yaklaşarak, kulağına fısıldadı;

— Şef, oksijen depolarının göstericisi devamlı olarak düşüyor. Bir yerde delik var herhalde.

Bunu duyan Stevens deli gibi depolara koştu. Depoda ufak bir delik açılmıştı ve burdan devamlı oksijen kaçıyordu. Bir iki dakika sonra deliği kapayabilmişlerdi ama depoda ancak üç saatlik oksijen kalmıştı, oysa istasyona gidebilmeleri için en az dört saat lâzımdı. Bunu kimseye söylemeden yola çıktılar.

Dakikalar dakikaları kovalıyor, "Giant 2"deki herkes ölüme adım adım yaklaşıyordu. Monoton geçen iki saat boyunca hiç bir şey olmadı. Telsiz-Televizyon bozuk olduğundan yardım da isteyemiyorlardı.

Artık son onbeş dakikalık oksijenleri kalmıştı. Stevens içerdekilere bunu söylemek için kalkıyor fakat tekrar oturuyordu. On dakika da böyle geçti. Bu sefer mutlaka söylemeliyim diye kalktığı an Collins sevinçle bağırdı:

— İlerde "Giant 1"i görüyorum. Bizi aramaya çıkmışlar. Şef, kurtuluyoruz.

Bu habere yalnız bir kişi sevinmemişti. AX-2'nin mürettebatından Lincoln. Lincoln elbisesinin arasından çıkardığı tabancayı Stevens'in şakağına dayayarak emretti:

— Arkadaşlarına işaret vereyim deme. Yanlarından geç. Onlardan önce istasyona gideceğiz.

Stevens o anda, bütün bu sabotajları yapanın, cinayeti işleyenin kim olduğunu anlamıştı. İçinden onu parçalamak geliyordu ama hiç bir şey de yapamıyordu. "Giant 1"le aralarında 30-40 metre kaldığı an ay aracında oksijen bitmişti. Havasızlıktan hepsi yavaş yavaş bayılıyorlardı.

Stevens gözünü açtığında, başucunda istasyonda bıraktığı adamlarından Tom'u gördü.

— Geçmiş olsun, şef.

Birden yerinden doğruldu ve sordu:

— Nasıl geldim buraya? Collins, Derek nerede? O hain Lincoln'ü ne yaptınız?

Tom, onu yerine yatırarak cevap verdi:

— Hepsini anlatacağım, sen merak etme! Size işaret verdik ama durmadınız, o zaman bir şey olduğunu anladık. Bizim aracın süratini sizinkine göre ayarlayıp yanınıza yanaştık. İki araç giderken sizin kapıyı zorladık, açamayınca kesip içeri girdik ve "Giant 2"yi durdurduk. Hepinize ilk yardım yaptık bazıları ayılabildi ama senin gibi birkaç kişi daha yeni ayılıyor. O tabancalı, Lincoln denen herif sefere çıkmadan evvel dünyada bir cinayet işlemiş. AX-2 ancak ay yörüngesindeyken bu olay anlaşılmış. Derhal feza gemisine haber vermişler. Haberi alan kumandanı, bildiğin gibi, Lincoln konuşamaz hale getirmiş. Motorlarda da tahribat yapıp feza gemisini mecburî inişe zorlamış. Bize de haber verdiler. Biz de size söyleyecektik ama sizden cevap alamadık. Nedenini telsiz-televizyonun halini görünce anladım. Herhalde bu işi de o, Lincoln yaptı. Onu bir yere kapattık. Dünya üssüne de haber verdik. Yarın gelip mürettebatı ve Lincoln'ü alacaklar. Neyse tehlikeyi atlattın şef. Şimdi iyi bir uyku çek...

□

ikinci güneş

Sezar Erkin ERGİN

Güzel bir yaz günü idi. Güneş çevrene yaklaşmış mavi gökteki bulutlar kıpkızıl bir renge bürünmüştü..

Salıncaklı sandalyesinde oturan ihtiyar adam güneşin solgun ışıkları ile son bir kez yüzünü yıkamak istermişcesine gözlerini yumdu, başını geriye yasladı. Akşamın yaklaştığını bildiren bir sessizlik çökmüştü çevreye. İhtiyar adam sandalyesinde bir iki kımıldadı sonra başı öne düştü, dalmıştı.. Yanı başında yerde çakıl taşları ile oynayan küçük çocuk bir ara ona baktı sonra bacağını kaşıyarak oyununu sürdürdü..

Dakikalar ilerledikçe güneş yavaş yavaş çevrenin altına kaydı ve gökteki kızıllık da onunla birlikte silinmeye başladı. Akşam karanlığı basmak üzereydi...

.....

— Dede, bak, bak! Güneş yeniden doğuyor.

İhtiyar adam silkinerek uykusundan uyandı, başını çevirip çocuğa baktı. Eliyle bir şeyi göstermekteydi torunu. Kolunu gözlerine siper etmeye çalışarak o yöne döndü, bir şey göremedi. Güneş gözünü almıştı. Torununun içeri koşup evdekileri çağırdığını duydu. Biraz sonra çocuğun kollarından çektiği anne ve baba verandaya çıktı; ve hep birlikte şaşkın gökyüzünü izlemeye koyuldular. İhtiyar adam çevresindeki yabansı durumdan etkilenmiş olanları anlamaya çalışıyordu. Kulak kabarttı konuştuklarına. "Uzayda durağan yansıtıcı tasarısı buymuş demek", diyorlardı. İhtiyar adam duyduklarına bir anlam veremedi.

O sırada bahçedeki ağaçlara tünemiş olan kuşlardan da yakınma dolu sesler gelmeye başladı. Ne yapacaklarını bilmez bir biçimde tünedikleri yerin çevresinde uçuşuyorlardı. İktiyar adam bir süre onları izledi.

Neden sonra verandada tek başına kalmış olduğunu anladı. Öbürleri içeri girmişti anlaşılan. Yerinden yavaş yavaş kalktı, salıncaklı sandalyesini güneşten yana çevirdi. Yeniden sandalyeye otururken günün tüm yorgunluğunun üstüne çöktüğünü sezdi, ama uykusu da açılmıştı bu ara. Çevresine bakındı; kuşlar da oraya buraya uçuşmaktan caymış yeniden eski yerlerine tünemişlerdi. Sesleri çıkmamasına karşın ihtiyar onların gözleri açık bekleştiklerini sezinledi...

Başını kaldırıp gökyüzüne baktı. Çevrende yükselen güneşin biraz üstünde beyaz bir leke gitgide soluklaşmış artık gözden silinmek üzereydi.. Yüreğinde bir ezinç duydu o anda. Yuvaya dönmeyen bir ananın, artık koynuna giremeyeceği bir sevgilinin kalıtıydı sanki bu ezinç.. Gözlerini yumdu ve beklemeye başladı...

Uzaklardan yükselen bir horoz sesine aldırmadı bile..

□

• bilim - kurgu dünyasından

Önce bu yıl yapılması düşünülen önemli toplantılardan söz açalım isterseniz :

* Her yıl Paskalya yortusu sırasında (12 - 15 Nisan) düzenlenen geleneksel EASTERCON bu yıl yine İngiltere'de Newcastle-upon-Tyne'da düzenlenecek. Toplantının onur konukları ünlü yazar Bob Shaw ve b-k sever topluluğunun ileri gelen kişilerinden Peter Weston. Katılma ücreti £ 2, destekleyici üyeler için ise 50 p. Geniş bilgi için başvurma adresi : Ian Williams, 6 Greta Terrace, Chester Road, Sunderland SR4-7RD, İNGİLTERE.

* 24-27 Mayıs tarihlerinde Birleşik Amerika'da EYECON adlı bir başka toplantı var. Toplantı Kaliforniya eyâletinin Los Angeles kentinde International Hotel'de düzenlenecek. Geniş bilgi için adres: EYECON, 10170 Gould Street, Apt. C, Riverside, Calif. 92503, A.B.D.

* Bu yıl Brüksel'de yapılması öngörülen EUROCON 2 (Avrupa Bilim-Kurgu Toplantısı) toplantı komitesinin görevden çekilmesi nedeniyle düzenlenemeyecek. Ancak yine Brüksel'de Ağustos sonlarına rastlayan bir başka toplantının (SFANCON 5) Eurocon yerine Avrupa çapında ilgi uyandırması bekleniyor. Toplantının onur konuğu İngiliz b-k yazarlarından Kenneth Bulmer. Bilgi isteme adresi : Simon Joukes, Haantjeslei 14, B-2000 Antwerpen, BELÇİKA.

* 30 Ağustos ve 2 Eylül tarihleri arasında Washington'da Sheraton-Park otelinde DISCON II adı verilen uluslararası bir toplantı düzenleniyor. Onur konuğu Amerikalı b-k yazarı Roger Zelazny. Bilgi için başvurma adresi : DISCON II, P.O. Box 31127, Washington D.C. 20031, A.B.D.

Son olarak da geçen yıl Kanada'nın Toronto kentinde düzenlenen uluslararası toplantıda (TORCON) değişik dallarda 1973 HUGO ödüllerini kazanan yapıtları ve ünlü adları sıralayalım :

En iyi roman: THE GODS THEMSELVES, Isaac Asimov

En iyi kısa roman : A MEETING WITH MEDUSA, Arthur C. Clarke

En iyi öykü : GOAT SONG, Poul Anderson

En iyi kısa öykü : WHEN IT CHANGED, Joanna Russ

En iyi film : SLAUGHTERHOUSE FIVE

En iyi yayımlayıcı : Ben Bova

En iyi ressam : Frank Kelly Freas

En iyi özenci dergi : ENERGUMEN (Mike ve Susan Glicksohn)

En iyi özenci yazar : Terry Carr

En iyi özenci ressam : Tim Kirk

TORCON özel ödülü : ENCYCLOPEDIE DE L'UTOPIE ET DE LA SCIENCE FICTION, Pierre Versins

• kitaplıktan seçtiklerimiz

Mr. SPAK'IN BEYNİ — **James Blish**

Altın Kitaplar Yayınevi * Uzay Yolu Dizisi: 8 * Türkçesi: Reha Pınar * 1. Baskı Şubat 1974 * 192 sayfa * 10 TL.

Uzay Yolu adlı televizyon dizi filminden uyarlanarak hazırlanmış bir kitap. Şu ana kadar dışarda aynı diziden 9-10 kitap yayınlanmış durumda. "Mr. Spak'ın Beyni" bizde yayınlanan sekizinci kitap; her ne kadar İngilizce baskısının sekizinci kitabında da ilk öykü aynı adı taşıyorsa da, kitabın geri kalan bölümünde değişik öykülerle karşılaşıyoruz. Bunun nedeni Türkçe baskılarda kitap başına daha az sayıda öykünün yer alması olsa gerek.

Kitabın senaryolardan uyarlanmış öyküleri kapsadığını belirtmiştik az önce. Türkçe baskıda bu konuya hiç değinilmemiş. Kitapta yalnızca James Blish adını gören okuyucuda da haklı olarak tüm kitabı dolayısiyle de senaryoyu hazırlayıp yazan o olduğu kanısı uyanıyor. Halbuki İngilizce baskısında James Blish'den uyarlayan olarak söz ediliyor ve bununla da yetinilmeyerek her senaryo yazarının adı ayrı ayrı veriliyor. Biz de öyküleri tek tek incelerken özgün adları ve senaryo yazarlarını belirtmekte yarar görüyoruz.

Bu raada kitabın başında denildiği gibi Mister Spack'ın derisinin değil, kanının yeşil olduğunu kapak resmi yeterince kanıtlıyor sanırız.

SPAK'IN BEYNİ (Spock's Brain), Lee Cronin.

Bu öyküde Atılgan uzay gemisi boşlukta neliği tam olarak saptanamayan bir başka gemi ile karşılaşır. Gizemli gemiden bir kadın kendini Atılgan'a ışınlayarak gemidekileri kayıltır. Kaptan Kirk ve arkadaşları kendilerine geldiğinde Mr. Spock'ın beyinsiz bedenini bulurlar. Derhal yaşam işlev odasına alınan bedenin beyinsiz olarak ancak üç gün yaşatılabileceği saptandıktan sonra beyni çalanın izlenmesine girişilir. Kovalamaca onları yüzeyinde yalnızca erkeklerin yaşadığı bir gezegene ulaştırır.

Soğuk ve sert iklimli gezegende erkekler ilkel bir yaşantı sürdürmektedirler. Gezegenin derinliklerinde Kaptan Kirk, Doktor McCoy ve Scotty Mr. Spock'ın beyninin izini bulurlar...

ÖLÜMLÜ YILLAR (The Deadly Years), David P. Harmon.

Gamma Hydra IV gezegeninde bulunan bilimsel araştırma birliğinin yıllık denetimi için görevlendirilen Kaptan Kirk ve arkadaşları yüzeye indiklerinde ileri yaşlılık nedeni ile ölmek üzere olan üç kişi bulurlar. Birliğin diğer üyeleri erken yaşlanmadan dolayı ölmüşlerdir. Gemiye döndüklerinde kendilerinin de hızla yaşlandıklarını görürler. Mister Cheko' dışında gezegene inmiş olan herkes bir günde yirmi-otuz yıl yaşlanmaktadır. Bu arada ussal ve fiziksel yeteneklerini yitiren Kaptan Kirk yerine gemide bulunan yüksek aşamalı bir subay yönetimi ele alır. Ancak bu konuda yeterli denemesi olmayışı Atılgan'ın Romulan gemilerince tuzağa düşürülmesine yol açar...

SAĞ KALANLAR (That Which Survives), John Meredyth Lucas ve D. C. Fontana.

İçlerinde Kaptan Kirk'ün de bulunduğu dört kişi araştırma için yeni bulunan bir gezegene iner. Gezegende bulundukları sırada Atılgan uzay gemisinin birden ortadan yok olduğuna tanık olurlar. Alıngaçları geminin varlığını göstermemektedir artık. Bu sırada ortaya çıkan bir kadın içlerinden birinin ölümüne yol açar. Kadın geldiği gibi gizemli bir biçimde yok olmuştur. Yeniden geldiğinde onun, kendilerini teker teker öldürmek için kullanılan bir araç olduğunu anlarlar; ellerindeki silâhlar ise etkisiz kalmaktadır...

GEÇMİŞTEKİ KORKU (Obsession), Art Wallace.

Değerli bir madeni aramak için Arus 10 adlı gezegene inen topluluktan üç kişi özdek ile salt güç arası belirsiz bir yaratık tarafından saldırıya uğrarlar. Durum öğrenildiğinde Kaptan Kirk yıllarca önce kendisinin de böyle bir yaratıkla karşılaştığını düşünür. O zamanlar henüz bir yüzbaşı olan Jamse T. Kirk faser silâhlarını ateşlemeden önce bir an duraksamış ve yaratık bu arada geminin komutanı ile birlikte iki yüz kişiyi öldürmüştür. Bu olayı unutamayan Kaptan Kirk şimdi canavarı yok etmek için kararlıdır. Arkadaşları ise onun davranışlarını kuşku ile karşılamakta ve yaratığın, büyük bir çekince olduğuna inanmamaktadırlar. Ancak yaratık bilinçli olarak Atılgan'a saldırıp da faserler ve foton torpilleri etkisiz kalınca durum değişir...

RÜYA MI, HAKİKAT MI?..

Dr. V. BİLGİN

Muallim Ahmet Halit Kitabevi * 1943 * 118 sayfa * 1 TL.

Adından da anlaşılacağı gibi yazar kitabında, gördüğü bir düşü anlatıyor. Düşünde bir sesin çağrısına uyarak hiç bir araç ve gerece gereksinmeden korkunç bir hızla Merih'e uçar (!) ve gezegene ulaştığında Merihli insanlarla (!) karşılaşır. İndiği yer çok güzel bir bahçedir; insanlar ise kısa boylu, ince yapılı, her bakımdan güzel, iyi tinli kimseler olarak ortaya çıkarlar. Aralarında konuştukları dili yazar hiç sıkıntı çekmeden anlayabilmektedir. Daha ilk konuşmalarında Merihlilerin doğa güçlerine baş eğdirecek bilim ve yeteneğe iye olduklarını anlar. Örneğin gece ve gündüzü, mevsimleri, merih çekimini denetecek duruma erişmişlerdir. Merihli bir profesörle yaptığı geziler sırasında ondan tüm özdeklerin yakınlarında oluşan olayları ses ve görüntü olarak kaydettiklerini ve istendiği zaman geçmişteki olayları bu özdekleri kullanarak üç boyutlu bir sinema biçiminde izleme olanağı olduğunu öğrenir. Profesör bu yolla ona Merihte canlılar ve insanlığın evrimini açıklar. Merihte insanlar dünyaya göre çok daha erken ama hemen hemen benzer koşullar altında ortaya çıkmıştır.

İnsanlığın geçmişi dünyada olduğu gibi kan ve savaşla doludur. Ancak 40.000 yıl önce durum değişmiş, son korkunç savaştan sonra Merihliler tek bir ulus olma durumuna erişmişlerdir. Bundan sonra bizim ütopya diye adlandırabileceğimiz bir devlet dizgesi geliştirilmiş ve toplumlar buna göre yönetilmeye başlanmıştır. Yalan saptama aygıtları kullanılarak yalan

söylemenin önüne geçilmiş, geçimsiz diye bilinen kimseler toplumdan atılarak ölüme bırakılmışlardır. İnsanlarda bulunan duygu ve yetenekleri ölçen aygıtlar yapılmış, bunlar kullanılarak topluma zararlı bireyler kazandıracak çiftleşmelerin önlenmesi yoluna gidilmiştir. Yazar daha sonra profesörlerden bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeleri öğrenir. Güneş dizgemizin geleceği üstüne sorduğu bir soruyu profesör şöyle yanıtlar: Ona göre güneşten kopmuş gezegenler üzerlerinde canlıların gelişimini sağlayacak bir düzeye eriştikten sonra zamanla bunun tersi olacak ve parçalanarak yeniden güneşe döneceklerdir. O zamana kadar güneş de çocukluk devrini atlatmış, gençlik çağına gelmiş olacak ve yavaş yavaş soğuyarak üzerinde canlılar belirip, insanlar üreyecek, uygarlıklar kurulacak, savaşlar olacak ve tüm gezegenlerdeki dirim yeteneğini kendisinde toplayan güneşteki canlılar daha güçlü, daha verimli ve daha yetenekli olacaktır. Güneşin yaşamı çok uzun olduğu için orada yaşayacak insanlar bizim bilmediğimiz bir çok şeyleri bilecek ve daha çok gelişmiş bulunacaklardır. Güneş soğuduğu zaman ışık ve ısısını, ya Kantaryus burcuna bağlı (Alfa) yıldızından, ya da her yıl altı yüz milyon kilometre yaklaştığı (Lyra) burcunun Vega yıldızından alacaktır. Yazar bu arada Merihlilerin özdeğin en küçük, bölünemeyen parçaları arasındaki güçten de yararlandıklarını öğrenir. Merihte iklimler bu güçle denetim altına alınmıştır. Profesör bildirişme sağladıkları Jüpiter, Uranüs ve Neptün'deki insanların da bu gücü kullandıklarını söyler. Konuşma giderek insanların benliği ve inanışları konusunda bir tartışmaya döner.

Merihlilere göre hiç bir şeye tapınmaya gerek yoktur; ancak tin ölümsüz ve bengidir. Yazar kitabını böylece bitirirken sekiz yıl sonra eklediği anlaşılan son bölümde ne demek istediğini şu tümcelerle açıklamak gerekliğini duyar: (Kitapta kullanılan dil konusunda bir düşünü sağlaması açısından bu bölümü olduğu gibi aktarmakta bir sakınca görmüyoruz) "Asırlarca beşerin manevî duygularını tatmin ettikleri için hürmet ve takdire lâyık olmakla beraber sayısız ihtilâflar, cidaller ve kitallere sebebiyet verdikleri cihetle zavallı insanları felâkete sürükliyen bütün dinler; fenalık ve iyilik cihetinden olan kuvvet ve kudretlerini kaybetmiş bulundukları gizlenemiyecek bir hakikattır... İnsanları refaha eriştirmenin yegâne çaresi ne kadar harp âleti yapan fabrika varsa bunları yok etmek ve arz üzerinde yaşıyan bütün milletlere tam ve gillügışsız olarak istiklâliyet vermekle kabil olur. Hükûmetler arasında çıkacak ihtilâfları halletmek ve sözünü dinletebilmek için öyle bir Milletler Cemiyeti kurulmalıdır ki, dünyada yaşıyan milletlere medenî vahşî ve ne olursa olsun kâtiyen fark gözetmeksizin bu cemiyette nüfusu nisbetinde temsil olunmalıdır. Cemiyetin öyle kuvvetli bir ordusu bulunmalıdır ki; harbetmek isteyen ve başını kaldırmak cesaretini gösterebilecek olan hükümetleri hemen sindirebilsin ve bu ordu arz üzerinde yaşayan bütün milletlerin nüfusları nisbetinde ve münevver tabakadan seçilmiş insanlardan teşkil edilsin. O zaman harp ortadan kalkar, harple beraber sefalet, fakruzaruret, işsizlik ve açlık da ortadan kalkar, milletler bütçelerinden vasatî bir hesapla üçte bir nisbetinde harp için ayırmakta oldukları paraları içtimaî muavenet işlerine, ilmüfennin terakkisine, işsizlere iş bulmaya sarfedebilirler. İşte o zaman beşeriyet saadete erer ve dünya cennete döner."

Gezi Notları: 1

uluslararası bilim-kurgu film şenliği

(Festival Internazionale Del Film Di Fantascienza)

Sezar Erkin ERGİN

Trieste, İtalya'nın kuzeyinde Adriyatik kıyısında küçük bir kıyı kentidir. İtalya'nın gelişme umudunu turizme bağlamış binlerce kentinden biri. Ama Triestelilerin turist çekmek için kullandıkları yöntem kentin adını her yıl dünyaya duyurmaya yetiyor. Bu ilginç ve özgün yöntemin adı: Uluslararası Bilim-Kurgu Film Şenliği.

İyi bir raslantı sonucu Temmuz 1972 de onuncu yıl şenliklerini yakından izlemek olanağını buldum. Beni bu sevimli sıcak kente çeken bir başka neden de şenliğin hemen ardından düzenlenecek 1. Avrupa Bilim - Kurgu Kurultayı idi. Dünyanın değişik ülkelerinden yüzlerce bilim - kurgu - sever aynı nedenle Trieste'de toplanmış bulunuyorlardı. Şenliğin başladığı 8 Temmuz Cumartesi günü ben de onların arasına karıştım. Tek başıma geldiğim kentte beni ilk karşılayanlar iki Alman dostum Dieter Steinseifer ve Gerd Hallenberger oldu. Birkaç yıldır şenlik nedeni ile Trieste'ye gidip gelen ve bu nedenle kenti iyi tanıyan dostlarımı daha önce yalnız aramızdaki yazışmalardan tanıyordum. 'Dünya üzerinde ulus, din ve sosyal sınıf farkı gözetmeden birbirleriyle en iyi kaynaşabilenler bilim-kurgu-severlerdir' sözcüğü, yurt dışına bu ilk çıkışımda onlardan ve daha sonra karşılaştığım diğer bilim-kurgu-severlerden gördüğüm yakınlığı yeterince açıklar sanırım.

İki Alman dostumla buluştuktan sonra ilk işim filmlerin gösterildiği yeri ve programı öğrenmek oldu. Filmler gündüzün basın üyelerine Excelsior adlı bir sinemada, akşamları da halka San Giusto şatosunda gösterilmekteydi. O sırada yoğun bir çalışma gösteren kentin gazeteciler odasına gittiğimde yukarda sözünü etmiş olduğum kurultayın başkan yardımcısı Gian Paolo Cossato ile karşılaştım. Kurultaya Türkiye adına katılmam konusunda bana önayak olan ve bu konuda elinden gelen yardımı esirgemeyen İtalyan dostumla konuştuktan sonra kendime geçici bir basın kartı çıkarılmasını sağladım. Artık programdaki filmleri rahatça iki yerde birden izleme olanağına kavuşmuştum. Program ayrıntılarını veren bildirileri gazeteciler odasında bana ayrılan bir kutuda bulacağımı söyledikleri zaman işimin daha da kolaylaşacağını anladım. Gerçekten gerek şenlik gerekse kurultay sırasında örgütlenme konusunda İtalyanların gösterdiği başarı küçümsenecek gibi değildi.

San Giusto şatosunda o akşam biri kısa metraj olmak üzere üç film gösterilecekti. Kentin ortasındaki bir tepe üzerine kurulu şatonun geçmişi 1400 yıllarına kadar dayanıyor; geceleri buradan kentin ve denizin görünümüne doyum olmuyor doğrusu. Ama ilk gece ben bunları farkedecek durumda değildim, çünkü kapıda gördüğüm kalabalık bende içerde yer bulamayacağız korkusunu uyandırmıştı. Bana verilen basın kartı ilk olarak burada işe yaradı ve kalabalığın arasından sıyrılıp kendimizi filmlerin gösterileceği şatonun iç avlusunda bulduk. O ve daha sonraki akşamlar bu açık

hava sinemasında kısa ve uzun metraj toplam otuz altı film izledik. Bu arada bazı dostlarım boş durmayıp gösteriler sırasında fotoğraf makineleri ile resim çektiler. Çok duyarlıklı film kullanmaları onlara böyle bir olanak sağayabiliyordu. (Daha sonraki gezilerimde ben de flaş kullanmadan renkli 500 asalık ansokrom slayd filmleri ile oldukça iyi sonuçlar aldım.)

Şenliğe Belçika, Bulgaristan, Kanada, Çekoslovakya, Büyük Britanya, Macaristan, İtalya, Japonya, Polonya, İsviçre, A.B.D., S.S.C.B. ve Yugoslavya bilim-kurgu ve fantezi türünde filmlerle katılmışlardı. Bu arada hemen belirteyim ki, şenliğe adını veren bilim-kurgu filmlerinin sayısı toplam film sayısının yarısını geçmiyordu. Sonuç olarak bilim-kurgu-severler arasında filmlerin seçiminde yeterince titiz davranılmamış olduğu kanısı belirdi. Bunu belgeleyen bir başka örnek de Japonya'nın 1968 yılında çevrilmiş bir filmle şenliğe katılması idi. Yıllarca önce kendi ülkelerinde izlemiş oldukları bu filmi programda bulmak Alman dostlarım için tatsız bir sürpriz oldu.

San Giusto şatosunda izlenen filmlerin özgün seslendirilmeleri ile birlikte aynı anda hoparlörlerle İtalyanca çevirilerinin yayımlanması şenliğin aksayan bir başka yönü idi .Bundan ne yabancı konuklar ne de İtalyan izleyiciler hoşnut kalmadı diyebilirim.

Şenliğe bilim-kurgu-severlerin «4-E» ya da kısaca «Mr. S. F.» adını verdikleri Forrest Ackerman özel bir gösteri ile katılmıştı. 13 Temmuz Perşembe günü Excelsior sinemasında gösterilen, içinde 100.000 i aşkın yapıtın bulunduğu kendi özel Hollywood SF müzesinde çekilmiş 32 dakikalık «Bilim-Kurgu'nun 70 Yıllık Geçmişi» adlı filmi çok beğenildi. Sonradan kurultay sırasında tanışıp konuştuğum Mr. Ackerman'dan Türkiye'de Atıf Kaptan'ın oynadığı bir vampir filminin çekilmiş olduğunu duyunca oldukça şaşırdım. Amerika'da çevrilen birkaç filmde rol almış olup film yıldızlarını ve sinema dünyasını yakından tanıyan Mr. Ackerman'ın bu konudaki bilgisine şaşmamak gerek aslında. O zaman kendisine armağan etmiş olduğum «Frankeştayn»ın Türkçe baskısını Hollywood'daki müzesine koyacağını söyleyen bu «korkunç» kolleksiyoncuya kitap gönderme işlemini bugün de sürdürüyorum.

Şenliğe katılan diğer bir belgesel film ise dünyaca ünlü İngiliz bilim kurgu yazarı Arthur C. Clarke'in yaşam öyküsünü konu edinmişti. Yorkshire Television Kurumu için hazırlanan bu 50 dakikalık filmin yönetmeni Ian McFarlane yapımcısı ise Michael Deakin'dı.

15 Temmuza kadar süren gösteriler sonunda Luigi Chiarini (İtalya), John Brunner (Büyük Britanya), Gordon Hitchens (A.B.D.), Ado Kyrou (Yunanistan) ve Kurt Steiner'in (Fransa) yer aldığı seçici kurul, ödülleri su şekilde dağıttı:

Teknoloji, bilim ve gelecekle ilgili araştırmalar konusunda Max Massimino Garnier ve Alexander Marks'ın (İtalyan/Yugoslavya) ECCE HOMO adlı çizgesel ve imgesel bir anlatı ile insanlığı koruyan öğeleri —sub specie aeternitatis— tanıtan filmine özel ödül mansiyonu.

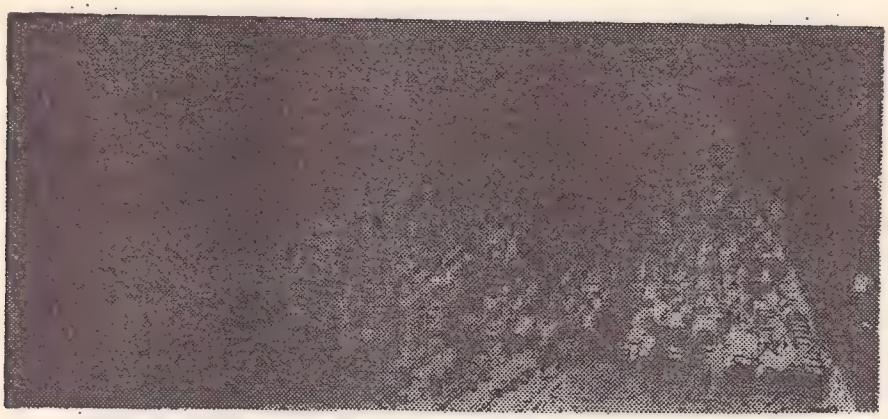

Şenliğe katılan filmlerin gösterildiği San Giusto şatosunun iç avlusu.

Bilim-kurgunun bilinen bir konusundan giderek düşünüsel yoldan sosyal bir soruna el atan Guido Henderickx'in (Belçika) HET LAATSTE OORDEL (Dünyanın Sonu) adlı filmine Trieste Kentinin Altın Mührü (En iyi kısa metraj film ödülü).

Jean-François Davy'nin (Fransa) LE SEUIL DU VIDE (Boşluğun Eşiğinde) adlı filmindeki oyunu için DOMINIQUE ERLANGER'e Gümüş Astroit (En iyi kadın oyuncu ödülü).

Radi Pogodine'in (S.S.C.B.) yönetmiş olduğu SHAG S KRYSHI (Damdan Birkaç Adım Ötede) adlı filmdeki oyunu için MITIA NIKOLAIEV'e Gümüş Astroit (En iyi erkek oyuncu ödülü).

Larry Hagman'ın (A.B.D.) yönettiği BEWARE! THE BLOB (Dikkat! Büyüyen Canavar) adlı filme Özel Ödül.

Vaclav Vorlicek'in (Çekoslovakya) yönettiği DIVKA NA KOSTETI (Süpürgenin Üstündeki Kız) adlı filme Özel Ödül.

Çağdaş konusu, çok iyi hazırlanmış setleri ve özel efektleri, özellikle Bruce Dern ve «Drone» denilen robotların üstün oyun gücü nedeni ile Douglas Trumbull'ın (A.B.D.) yönetmiş olduğu SILENT RUNNING (Sessiz Gidiş) adlı filme Altın Astroit (En iyi film ödülü).

Şenliğe Katılan Bilim-Kurgu Filmleri :

OPERATION X-70 (İşlem X-70) **BELÇİKA**

konu: Raoul Servais / yönetim: Raoul Servais / görüntü: Raoul Servais / müzik: Arsene Souffriau / yapım: Pen-Film / renkli, 35 mm., 10 dakika. Güçlü bir ulus solunduğu zaman dokuncası olmayıp sadece insanları uyuşuk ve gizemci kılan yeni tip bir renkli gaz geliştirmiştir. Aynı gazla hazırlanan X-70 bombası yanlışlıkla Nebelüx'e atılınca bu küçük ve dost ülkenin halkı arasında beklenmeyen değişinimlere yol açar.

DOOMWATCH (Ölüm Bekçileri)* **BÜYÜK BRİTANYA**

Yıldızlardan Gelen Elçiler **BULGARİSTAN**

yönetim: Christo Topouzanov / görüntü: Petko Slavov / müzik: Georgui Genkov / yapım: Cinematografia Bulgara / çizgi film, 8 dakika.

Dünyalılarla ilişki kurmak isteyen yıldız elçileri yeryüzüne inerler. Ama gezegenimizin insanları kendi yersiz uğraşlarına o kadar dalmışlardır ki yıldız elçilerine dönüp bakmazlar bile. Bu yüzden onlar da görevlerini yerine getiremeden ayrılmak zorunda kalırlar.

SILENT RUNNING (Sessiz Gidiş)* **A.B.D.**

EZUSTMAJOM (Gümüş Maymun Eylemi) **MACARİSTAN**

konu: Jozsef Nepp / yönetim: Otto Foky / görüntü: Gyorgy Nemeth ve Janos Toth / yapım: Studio Pannonia / renkli, 10 dakika.

Yabancı bir gezegenden dünyaya bir gizli ajan gönderilmek istenmektedir. Gerçekte ise görevine hazırlanırken yanına almak istediği gereksiz belgeler bir insanı çok önemli bir kişi durumuna sokacak niteliktedir.

KIUKETSUKI GOKEMIDORO (Uzaydan Gelen Vampir)* **JAPONYA**

STOP 15 (Durgu 15) **İSVİÇRE**

yönetim: François Bardet / görüntü: Yves Peyrot / müzik: Patrick Moraz / oyuncu: Alain Chevalier / yapım: Cite Films / renkli, 35 mm., 18 dakika. Bir gün, zaman duruverir... İnsanlar için bu bir yıkım olur. Umudunu makinelere bağlayan tüm dünya felce uğramıştır. Günlük yaşantıları bozulan, ne olduğunu anlamayan insanlar ürkü içindedirler. İçlerinden sadece gizemli bir kadın dinginliğini bozmaz.

Bu yabansı yapıntı bilimsel bir gerçeğe el atmaktadır: Bir gün gerçekten 24 saat midir acaba?

HET LAATSTE OORDEL (Dünyanın Sonu) **BELÇİKA**

konu: Robbe De Hert ve Guido Henderickx / yönetim: Guido Henderickx / görüntü: Fernand Tack / oyuncular: Bob Storme, Romain Deconinck, Geert Lunskens / yapım: Fugitive Cinema / renkli, 24 dakika.

Bir silâhsızlanma anlaşması sonucu yok edilmek üzere kimyasal ve biyolojik silâhları denize taşıyan askerî bir tren raydan çıkıp devrilir. Sorumlu kişiler ürkerek kurtuluşu sığınaklara kaçmakta bulurlar. Ama düşünülenin tersine halk kirlenen atmosferde yaşamını sürdürmeyi başarır. Bu arada kaçıp gizlenenler şimdi, sığınaklarda kalmak ya da dünya üze-

(*) ile belirtilen filmler ilerki sayılarda geniş olarak tanıtılacaktır.

PRZEKLADANIEC (Örgen Değişimi) adlı filmden bir görünüm.

rindeki tüm yaşamı ortadan kaldırmak arasında bir seçim yapma zorunluğunu duymaktadırlar. Acaba yeryüzünden gelen uyarılara kulak asacaklar mıdır?

PRZEKLADANIEC (Örgen Değişimi)* **POLONYA**

LES SOLEILS DE L'ILE DE PAQUES (Pak Adasının Güneşleri)* **FRANSA**

BEWARE! THE BLOB (Dikkat! Büyüyen Canavar)* **A.B.D.**

THE DEVIL DOLL (Şeytanın Bebekleri)* **A.B.D.**

JUST IMAGINE (1981 Yılından Görüntüler)* **A.B.D.**

Bir Eleştiri :

uzay yolu

Sönmez GÜVEN

Yeni serisine başlamış olan Uzay Yolu, televizyonda birkaç yıldanberi gösterilen tek kurgu bilim tipi dizidir. Buna benzer, ya da yakın veya uzak bir gelecekte gerçekleşebilecek çeşitli konular üzerinde çevrilmiş yeni dizileri ekranlarda görebiliriz, ama Uzay Yolu, kurgu bilimi Türk seyircisine ilk tanıtan olarak ayrıca incelenmeye değer.

Uzay Yolu, başlaması ile birlikte, televizyon programları içinde en beğenilenlerden biri oldu. Bunda belki bizim televizyonun kaliteli program kıtlığı, belki de kendi tipinin tek temsilcisi olması büyük rol oynadı. Ama gerçek olan, bu dizinin Kaçak'tan ya da Amerikan ajanlarının reklam filmi Görevimiz Tehlike'den daha çok tutulduğu, bilhassa genç seyirciler tarafından benimsendiğidir. Öyle ki, bazı çevreler halkın bu rağbetinden yararlanarak taklitler yaptılar ve sinemalarda gösterdiler. Bunlara gidenlerin paraları yandı, o başka... Hattâ ünlü İngiliz ilim adamı ve yazarı Arthur C. Clarke ile yönetmen Stanley Kubrick'in yapıtları olan «2001 A Space Odyssey» adlı filmi çok kötü bir çeviriyle «2001 Uzay Yolu Macerası» naline getirdiler. Yine bu da o işbilir çevrelerin marifetiydi ve tamamen Uzay Yolu'nun seyircide uyandırdığı ilgiden yararlanarak başarıldı.

Uzay Yolu, gerçek ismi Star Trek: Yıldız Kervanı olan bir Amerikan yapıtı. Türkiye gibi daha bir çok ülkede gösterilmiş. Dizi, Gene Roddenberry tarafından yaratılıyor. Daha sonra yazar James Blish senaryoları küçük öyküler haline getiriyor ve kitapçılarda gördüğümüz dizi oluşuyor. Bugüne dek dokuz kitap orijinal olarak yayınlandı ve bir bölümü Türkçeye çevrildi.

Evet, bu dizi gösterildi ve seyirci tarafından beğenildi. Ama, acaba gerçek kurgu bilimi bizlere getirebildi mi? Bunu kesinlikle kabul etmek de, hayır demek de bir noktada yanlış olur. Şöyle ki, bazı filmler ortanın üzerinde not alırlarken, diğerleri kurgu bilimi seyirci karşısında küçük düşürdüler. Söz gelimi, kaptan ve arkadaşlarının ilkel gezegenlerde geçen maceraları her açıdan basit ve heyecan vermekten uzak kaldılar. Dekor diye bir şey yoktu. Jelatin kâğıdına benzer (belki de gerçekten öyle idi) mağaralar, bunların içinde insanüstü yaratıklar (çoğunun basit ihtirasları vardır) ve çok az ölçüde figüran. Hele yerlilerin ortaya çıkışları, davranışları tamamen başarısızdı. Onun içindir ki, iyi sayılabilecek serüvenler hep uzay gemisinde ya da istasyonlarında geçti.

Bu filmleri baltalayan etkenlerden başlıcası, kaptan ve arkadaşlarının zorlukları çözüş şekilleridir. Daha açık olarak, geminin karşılaştığı güçlükler, başarı şansı sıfır olan komik yollardan çözüldüler. Söz gelimi, bu Şubat ayı içinde gösterilenlerden birinde olduğu gibi, Andromeda gökadasından gelen 'insanüstü' yaratıkları yola getirmeleri gerçekten gülünçtü. Hem bizi üzdü, hem de kurgu bilimle arası pek hoş olmayanların eline bir koz daha verdi. Gerçekte, o yaratıkların yepyeni bir çözüm yolu bularak bizim güruhun hakkından gelmeleri işten bile değildi. Bizler, güzel başlayan her

filmde haydi hayırlısı deyip sonucu bekliyoruz ve bir saçmalığa meydan verilmemesini diliyoruz.

Uzay Yolu, filmin akışında oyuncuların büyük etkileri olan bir dizi. Öyle ki, kaptan köprüsündeki beş altı kişilik bir kalabalık bütün filme hâkimdiler. Bu karakterlerin çoğu filme uygun tiplerdi. Örneğin, bir Mr. Spock o rol için en mükemmeliydi. Yine teğmen Uhura, Chekov ve doktor rolleri için iyi seçilmişlerdi. Başmakinist Scott, ciddî olduğu sürece başarılıydı. Yalnız kaptana gelince iş biraz değişiyor. Kaptan, öyle bir görev için konulacak en garip tipli adam. Ne ciddileştiğinde, ne de diğer zamanlardaki hareketleri ona ve karaktersiz suratına yakışmıyor. Daima iyi, daima güler yüzlü, genç kumandan tipini yaratmaya çalışmışlar ama becerememişler. Bu oyuncu, bir fedai olarak daha iyi olurdu, her halde...

Uzay Yolundaki düşmanlar iyi seçilmişler. Bunların çoğunluğu gelişmenin en üst yüzeyine erişmiş yaratıklar. Geri kalanlar ise aşağı yukarı bizimkilerle aynı durumda olan Klingonlar. Dünyalılara karşı durabilecek böyle bir imparatoruğun diziye konulması iyi olmuş. Ama Klingonların her zaman kötü, her zaman oyun bozan olmaları kaliteyi düşürdü. Hele, bazı özel (?) nedenlerle bu adamların görünüş ve isim olarak Doğululara benzetilmeleri, Uzay Yolu'nun gerektiğinde kurgu bilime sokulmaması gereken amaçlara alet olduğunu gösterir. Sırf kan ve ateş üzerine kurulu devletlerin uzun ömürlü olmaları olanak dışı olduğuna göre, Klingon gibi Samanyolu gökadasının hatırı sayılır bir bölümüne egemen bulunan bir devleti daha aklı başında ama insanlarla daha ilginç nedenler yüzünden anlaşamayan yaratıklara biraksalardı iyi olurdu.

Şöyle bir düşünürsek, genel olarak görürüz ki, filmde kullanılan buluşlar iyi, kullanılış şekilleri kötü. Bir çok örnek gösterebiliriz:

İnsanı, vücudunu atomlarına ayırarak nakleden araç iyi bir buluş. Ancak, daha ne olduğu bile kesinlikle bilinmeyen bir yabancı gezegen ortamına geminin en önemli kişilerini hiç korunmasız yollamak büyük bir yanlış. Hele kaptanın o alışılagelmiş sorumluluk söylevlerinden sonra her şeyi terk ederek hop aşağı inmesine ne deneceğini siz tahmin edin.

Gemide bazı küçük ulaştırma araçları var. Ama bunlar çok az kullanıldılar. En tehlikeli işlere dahi savunmasız gidildi.

Kaptanda şeytan tüyü olmalı, çünkü gökadasını fethe çıkmış kadınları bir bakışta tavlamakta üzerine kimse yok. Buna Mr. Spock bile gülüyordur her halde.

Herhangi bir manyetik fırtınanın ya da bir darbenin üzerine gidilirken, mürettebat yerlerine sıkı tutunmaktan başka tedbir almıyorlar, onları sadmelere karşı koruyacak araçların olması gerekirdi.

Daha çok şey var söylenecek Uzay Yolu üzerine. Belki ben filmin devamlı kötü yanlarıyla uğraştım ama yapıtın değeri ortaya konurken önce aksayan yönleri ele alınır. Dizinin iyi bölümleri siz seyircilerin gözünden kaçmamıştır mutlaka.

İyisiyle, kötüsüyle, heyecanı ve hayal kırıklıklarıyla bir dizi film seyrediyoruz Yeni öykülerin daha olumlu etkiler uyandırmaları dileğiyle...

KLÜP ODASI

1971 Temmuzundan beri çalışmalarını sürdüren klübümüz bugün yurt içinden ve dışından yüzlerce geleceğe dönük eylemciyi bir araya toplamış durumda. Klüp üyeleri şu ana dek biri İstanbul'da diğerleri Ankara'da olmak üzere sekiz grup toplantısı yapmış bulunuyor; son alınan bir habere göre bir dokuzuncusu 22-23 Şubat tarihlerinde ISOCON II adı altında yine İstanbul'da düzenlenmek üzere. Tüm bu çalışmaların sonucu olarak Science Fiction Fan Club adını geniş bir kitleye duyurma yolunda. Bunun en açık örneği bir süre önce, Amerika'nın ileri gelen bilim-kurgu yazarlarından Harry Harrison'un bize gönderdiği mektup. Mektubunda ünlü yazar klübümüzün adını 1. Avrupa Bilim-Kurgu Kurultay Raporu'nda görmüş olduğunu belirtiyor ve bu alandaki etkinliğimizden dolayı bizi kutlayarak çalışmalarımızı desteklediğini ve yakından izlemek istediğini ekliyor.

Şimdi klübümüzde, içinde çeşitli dillerde yüze yakın kitabın bulunduğu kitaplıktan başka bir de fonotek kuruldu. 1938 yılında Amerika'da radyoda yayını sırasında dinleyiciler arasında panik çıkmasına yol açan H. G. Welles'in 'Dünyalar Savaşı' adlı romanının Orson Welles tarafından hazırlanmış özgün uyarlaması, Herbert Pagani'nin Charles Cros Akademisince Uluslararası Büyük Ödüle lâyık görülen Türkçe açıklamalı 'Megalopolis' adlı yapıtı ve bunun yanı sıra televizyon izleyemeyen bölgelerdeki üyelerimiz için banda almış olduğumuz bazı Uzay Yolu serüvenleri vs. fonoteğimizde yer alıyor. Ayrıca biri 1½ saatlik sesli, diğeri 15 dakikalık sessiz iki bilim-kurgu filmi ile de ilerde kurmayı düşündüğümüz sinematek'in temelini atmış bulunuyoruz. Tüm bu çalışmalarımızdan yararlanmak isteyen okurlarımız bizden bir üyelik formu isteyerek ücret ödemeden aramıza katılabilirler. Yabancı ve Türk bilim-kurgu-severlerle yazışmak konusunda aracılık eden klübümüz ayrıca üyelerine dergiye minik ilân verme konusunda da kolaylıklar sağlayacaktır. Adresimiz: SFFC, P.K. 56, Bakanlıklar, ANKARA.

Dış Ülkelerdeki Bilim - Kurgu - Sever Dostlarımız

George Horace WELLS ..... A.B.D.
Michel FERON ..... BELÇİKA
Dieter STEINSEIFER B. ALMANYA
Kjell BORGSTROM ..... İSVEÇ
Danny DE LAET ..... BELÇİKA
Gary Stephen MATTINGLY A.B.D.
David W. SHANK ..... A.B.D.
Claude BARBIER ..... FRANSA
Jaime ROSAL ..... İSPANYA
Adelheid ZAHN ..... B. ALMANYA
Joseph KNOPF ..... A.B.D.
Gerd HALLENBERGER B. ALMANYA
P. L. CARUTHERS ..... A.B.D.
Simon JOUKES ..... BELÇİKA
Holger MUELLER B. ALMANYA
Peter SKODZIK ... B. ALMANYA
Lars-Olov STRANDBERG İSVEÇ
Saleem ZOUGHBI ..... ÜRDÜN